

ANSGAR TEOLOGISKE HØGSKOLE	5
HISTORIKK	5
FORMÅL	5
PROFIL.....	5
PRA100 PRAKTISK TEOLOGI	7
MÅLSETTING	7
<i>Faglig kompetanse</i>	7
<i>Formidlingskompetanse</i>	7
<i>Sosial kompetanse</i>	8
<i>Yrkesetisk kompetanse</i>	8
<i>Ledelses- og utviklingskompetanse</i>	8
KOMPETANSE OG ORGANISERING	8
UTDANNINGSPLAN	9
OPPTAK	9
UNDERVISNINGSTILBUD	11
UNDERVISNINGSTIDSPUNKT	11
SEMINAR	11
<i>Seminarklasser</i>	12
<i>Seminaroppgave</i>	12
<i>Mappeevaluering</i>	13
<i>Avsluttende eksamen</i>	13
<i>Evaluering/karaktersetting</i>	13
VURDERING OG EKSAMENSFORSKRIFTER	13
EKSAMENSORDNING.....	14
DE ENKELTE FAG	15
PASTORALLÆRE	15
<i>Personlig og pastoral utvikling</i>	15
<i>Menighetsteologi</i>	16
<i>Ledelse og organisering i kirke og menighet</i>	16
HOMILETIKK OG KATEKETIKK	16
<i>Homiletikk</i>	16
<i>Kateketikk</i>	16
PSYKOLOGI OG SJELESORG	17
<i>Sjelesorg</i>	17
<i>Pastoralpsykologi</i>	17
DEN PASTORALE TJENESTE	17
<i>Liturgikk</i>	17
<i>Kirkerett</i>	18
PRAKSIS.....	18
EMNER FOR PRA100 PRAKTISK TEOLOGI	19
EMNER OG STUDIEPOENG	19
EMNE PRA101 PASTORALLÆRE (10 STUDIEPOENG).....	20
<i>Emnebeskrivelse og presentasjon</i>	20
<i>Målsetting</i>	20
<i>Innhold og struktur</i>	21
<i>Mappeevaluering</i>	21
<i>Evaluering</i>	22
<i>Pensum</i>	22
EMNE PRA102 HOMILETIKK OG KATEKETIKK (10 STUDIEPOENG)	24
<i>Emnebeskrivelse og presentasjon</i>	24
<i>Målsetting</i>	24
<i>Innhold og struktur</i>	25
<i>Mappeevaluering</i>	25
<i>Evaluering</i>	26
<i>Pensum</i>	26

EMNE PRA103 PRAKSIS I (10 STUDIEPOENG).....	27
<i>Emnebeskrivelse og presentasjon</i>	27
<i>Målsetting</i>	27
<i>Innhold og struktur</i>	28
<i>Evaluering</i>	28
EMNE PRA104 PSYKOLOGI OG SJELESORG (10 STUDIEPOENG)	29
<i>Emnebeskrivelse og presentasjon</i>	29
<i>Målsetting</i>	29
<i>Innhold og struktur</i>	30
<i>Mappeevaluering</i>	30
<i>Evaluering</i>	30
<i>Pensum</i>	31
EMNE PRA105 DEN PASTORALE TJENESTE (10 STUDIEPOENG)	32
<i>Emnebeskrivelse og presentasjon</i>	32
<i>Målsetting</i>	32
<i>Innhold og struktur</i>	33
<i>Mappeevaluering</i>	34
<i>Evaluering</i>	34
<i>Pensum</i>	34
EMNE PRA 107 PRAKSIS II (10 STUDIEPOENG)	36
<i>Emnebeskrivelse og presentasjon</i>	36
<i>Målsetting</i>	36
<i>Innhold og struktur</i>	37
<i>Evaluering</i>	37
RETNINGSLINJER FOR PRAKSISEMNE	39
RETNINGSLINJER FOR GJENNOMFØRING AV PRAKSIS	39
RAMMEPLAN FOR MENIGHETSPRAKSIS	40
RAMMEPLAN FOR ORGANISASJONSPRAKSIS.....	43
RAMMEPLAN FOR INSTITUSJONSPRAKSIS.....	46
RAMMEPLAN FOR PASTOR-/FORSTANDERPRAKSIS	49
BESTEMMELSER OM ARBEIDSTID OG ØKONOMI	52
VURDERING AV SKIKKETHET	53
SKIKKETHETSVURDERING	53
VEILEDNING I PRAKSISOPPLÆRINGEN	53
VURDERING AV SKIKKETHET I PRAKSISOPPLÆRINGEN.....	54
<i>Skikkethet på området formidling</i>	54
<i>Skikkethet på området samarbeid</i>	54
<i>Skikkethet på området yrkesetikk/holdninger</i>	54
RUTINER VED VURDERING AV SKIKKETHET	55
<i>Ved studiestart</i>	55
<i>Når det oppstår tvil om skikkethet underveis i praksisperioden</i>	55
VED VURDERING AV SKIKKETHET.....	55
<i>Praksisveileder skal</i>	55
<i>Skolens praksisleder skal</i>	55
VURDERINGSNEMND	56
<i>Oppnevning</i>	56
KLAGE PÅ SKIKKETHETSVURDERING	56

Ansgar Teologiske Høgskole

Historikk

Ansgar Teologiske Høgskole (ATH) har sine røtter i Det Norske Misjonsforbunds (DNM) "Misionsskole", som ble opprettet i 1913. Utdanningen skulle dyktiggjøre studentene til tjeneste i menighet og misjon. Studiets lengde ble etterhvert definert til fire år, og fra 1968 ble skolen også åpnet for studenter uten tilhørighet til DNM. Fra midten av 1960-tallet hadde skolen tilhold på Vettakollen i Oslo, inntil den i 1988 flyttet til sine nåværende lokaliteter på Hånes i Kristiansand.

Siden begynnelsen på 1980-tallet har ATH styrket sin posisjon som teologisk utdannelses- og forskningsinstitusjon. Høsten 1994 fikk ATH godkjent fagstudier i kristendomskunnskap 20 og 30 vektall, mens skolen høsten 1997 for første gang ga undervisning i kristendom grunn- og mellomfag. I 1998 fikk ATH vektalsgodkjenning for språkstudiene Semesteremne i koinégresk og hellenistisk kultur og Semesteremne i bibelhebraisk språk og livstolkning. Desember 2000 fikk høgskolen godkjent Praktisk-kirkelig årsstudium (20 vektall). I år 2001 fikk ATH eksamensrett for Examen philosophicum og Examen facultatum samt at departementet godkjente det pedagogiske opplegget for Internettbaserte studier for årsenhet og semesteremne for Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering.

Formål

Høgskolens formål er å

- utdanne menn og kvinner til tjeneste i menighet og misjon, skole og samfunn
- gi menn og kvinner en solid teoretisk og praktisk innføring i den kristne tro, menighetens liv og kirkens misjonsoppdrag, og vekke og videreutvikle deres kristne ansvar for individ, menighet og samfunn
- være et økumenisk og evangelikalt senter for teologisk studium og teologisk forskning.

Undervisningens formål er å

- gi studentene den nødvendige basiskunnskap innenfor de enkelte fagområder
- bevisstgjøre studentene sitt kall og sine gaver med tanke på deres framtidige tjeneste
- oppøve deres evne til å formidle evangeliet i forkynnelse og praktisk tjeneste i menighet, misjon og skole

Profil

En økumenisk skole...

I tråd med Det Norske Misjonsforbunds motto, "Guds barns enhet og synderes frelse", legges det vekt på at skolen skal være åpen for kristne fra alle trossamfunn. Det arbeides for gjensidig forståelse og respekt for andres oppfatninger og overbevisninger. Det er en berikelse for det økumeniske miljøet at det ved høgskolen også er studenter fra ulike nasjoner og med ulik kulturell bakgrunn.

...med et tjenesteorientert studium...

ATH er seg bevisst at høgskolens hovedoppgave er å utdanne for arbeid i menighet og misjon, skole og samfunn. Fordi dette arbeid er av både teoretisk og praktisk art, vil praksis være en integrert del av

studiet. Denne “to-spors-tenkningen” danner også basis for skolens pedagogiske arbeid, hvor det legges vekt på en undervisning som både gir mulighet for å sette teori ut i praksis, og som vurderer praksis i lys av teori.

Skolen legger vekt på at det skjer en sunn holdningsmessig utvikling og kristen fostring i løpet av studiet.

...på evangelikal grunn.

Både ATH, og høgskolens eier, Det Norske Misjonsforbund, ønsker å definere seg selv innenfor rammen av den evangelikale bevegelse. Den evangelikale bevegelse bygger på en grunnleggende tillit til Bibelen som Guds Ord, og er i internasjonal sammenheng først og fremst representert gjennom organisasjoner som Lausanne-bevegelsen og Den Evangeliske Allianse.

PRA100 Praktisk teologi

Målsetting

Målsettingen med *PRA100 Praktisk teologi, årsstudium* (60 studiepoeng) er å utdanne mennesker til arbeid som pastor/forstander, misjonær og annet arbeid i menighet og misjon, skole og samfunn. Undervisningen er basert både på forskning og på kunnskap vunnet gjennom erfaring og praksis. Studiet tar mål av seg til å dyktiggjøre for tjeneste som pastor/forstander og misjonær i et pluralistisk og flerkulturelt samfunn. Så langt som det lar seg gjøre skal undervisningen støtte studentenes individuelle behov i utviklingen av en velfundert tjeneste- og yrkesidentitet.

Målsettingen for PRA100 ved Ansgar Teologiske Høgskole er å gi studentene:

- motivasjon til tjeneste i menighet og misjon, skole og samfunn
- en praktisk-teologisk kompetanse som kvalifiserer for arbeid i menighet og misjon, skole og samfunn
- kunnskaper, holdninger og ferdigheter som er nødvendige for å møte de krav og forpliktelser som yrkesutøvelsen fører med seg
- innsikt i egen personlighet, den pastorale rolle og hvordan man kan utdype eget trosliv
- kunnskaper og ferdigheter i ledelse, herunder samarbeid og konfliktløsning.

Studiet skal videreutvikle kunnskap og ferdigheter som er tilegnet i grunnutdanningen med sikte på tjeneste i menighet og misjon, skole og samfunn.

PRA Praktisk teologi har to hovedområder – *praksis* og *fagstudier*. Den overordnede målsetting er at disse to elementene skal utgjøre en helhet som istandsetter studentene til å kunne utøve pastor/forstander- og misjonærgjerningen på en profesjonell måte. Målsettingen søkes nådd ved å fokusere på ulike former for kompetanse:

Faglig kompetanse

Arbeid som pastor og misjonær har som målsetting å gi mennesker en personlig gudsrelasjon samt gi hjelp til å leve et trosliv i en hverdagslig og praktisk sammenheng. Dette gjør det nødvendig at yrkesutøverne har solide kunnskaper og sikrer ferdigheter av så vel teoretisk som av praktisk og sjelesørgerisk karakter. Solid fagkunnskap og praktisk kyndighet i de ulike fagenes arbeidsformer er viktig fordi det gir trygghet og åpenhet i møte med menighets- og misjonsarbeid.

Formidlingskompetanse

Formidlingskompetanse skal tjene flere formål når den blir anvendt på forkynnelse og sjelesorg samt misjonsarbeid i fremmede kulturer. Gjennom arbeid med formidling, praktisk og faglig, skal studentene utvikle både grunnlag for refleksjon over egen virksomhet og evne til formidling. Fagstudiene og praksis skal gi studentene kunnskap og analytiske redskaper for å forstå og arbeide med ulike formidlingssituasjoner, herunder forkynnelse og undervisning til ulike aldersgrupper, målgrupper og i andre kontekster.

Sosial kompetanse

Sentralt i yrker som pastor/forstander, forkynner eller misjonær står sosialt samspill, veiledning og samarbeid. Slik kompetanse bygger bl.a. på faglig og didaktisk dyktighet og er en forutsetning for naturlig autoritet og sikkerhet i sosiale sammenhenger. For at samarbeidet med kollegaer og samspillet med barn, ungdom, voksne og eldre skal være funksjonelt, er det en forutsetning at pastorer, forkynnere og misjonærer har evne til å observere, lytte og forstå andres synspunkter og kan være fleksible og kreative.

Yrkesetisk kompetanse

Tjenesteyrker som pastor, forkynner og misjonær innebærer hyppige valgsituasjoner. Derfor er yrkesetisk kompetanse viktig. Slik kompetanse gir yrkesutøveren hjelp til å kunne vurdere ulike handlingsalternativer med tanke på grunnleggende verdier i arbeidet. Utgangspunktet for deres yrkesetiske kompetanse er derfor at den enkelte forplikter seg på overordnede mål og regelverk for arbeid innen forsamling, menighet og misjon, som kan komme til uttrykk i de overveielser og beslutninger yrkesutøveren foretar på dette grunnlaget.

Ledelses- og utviklingskompetanse

Yrkesgrupper som pastor, forkynner og misjonær trenger ledelseskompetanse fordi de skal være ledere i sine yrker. I hele utdanningen, både i den teoretiske og den praktiske delen, skal studentene forberedes på det å være leder og delta i et lederskap. Dette skjer både ut fra allmenn teori og bibelske ledelsesprinsipper. Framtidens yrkesutøvere må i større grad enn tidligere være forberedt på endringer i sin yrkesrolle og på å delta i utviklings- og forandingsoppgaver. Det er derfor nødvendig at alle pastorer, forkynnere og misjonærer har kompetanse og vilje til å meste endring og fornyelse.

Bestemmende for behandlingen av de enkelte fagområdene er at man har fokus på praksis i menighets-/misjonsrelaterte arbeid. De tematiske valg foretas med tanke på å gi størst mulig grad av kontinuitet og sammenheng mellom utdanning og arbeid.

Kompetanse og organisering

PRA100 Praktisk teologi, årsstudium har først og fremst som mål å utdanne mennesker til arbeid i menighet og misjon samt annen kristent arbeid. Studiet kvalifiserer for undervisnings- og forkynnerstillinger i menighet og misjon, og er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med KRL* (3-årig studieløp) ved Ansgar Teologiske Høgskole. 30 studiepoeng kan også benyttes i *teologistudiet*. (ATH har en samarbeidsavtale med Misjonshøgskolen i Stavanger.)

Utdanningsplan

Ved studiestart skal Ansgar Teologiske Høgskole og studenten underskrive en gjensidig forpliktende utdanningsplan med bestemmelser om institusjonens ansvar og forpliktelser overfor studenten og studentens forpliktelser overfor institusjonen og medstudenter. Formålet med utdanningsplanen er å sikre et tettere og mer forpliktende forhold mellom Ansgar Teologiske Høgskole og den enkelte student.

Opptak

Opptaksvilkår er *KRL100 Kristendoms-kunnskap med religions- og livssynskunnskap* 60 studiepoeng eller tilsvarende utdanning.

Ordinær søknadsfrist er 15. april. Ta da kontakt med Ansgarskolen (tlf. 38106500 eller mail: haugland@ansgarhs.no), og vi vil sende deg søknadsskjema i posten. Mer informasjon om våre studier finner du også på våre hjemmesider – www.ansgarskolen.no

Etter 15. april vil det vanligvis være ledige studieplasser på mange av studieretningene. Dersom du ikke har fått søkt før søknadsfristen, da direkte kontakt med Ansgarskolen.

Ønsker du å snakke med en av oss om studier og opptak. I kontortiden 08.00-15.30 ringer du 38 10 65 00. Ellers kan du ringe vår døgnåpne **Opptakstelefon** 99 09 18 80. Dersom den ikke er betjent akkurat når du ringer, kan du legge igjen en beskjed så kontakter vi deg igjen.

Undervisningstilbud

Undervisningstidspunkt

Studieårets lengde er på 40 uker, og er inndelt i 2 semester på å 20 uker inkludert 4 uker til eksamen og oppgaver. Undervisningsperiode 1 til 3 er om høsten, mens undervisningsperiode 4 til 6 er om våren. *PRA100 Praktisk teologi* har fått følgende plassering i studieåret:

Emne	Undervisningsperiode	Aktivitet
PRA101 Pastorallære	1	Forelesninger og seminarer
PRA102 Homiletikk og kateketikk	2	Forelesninger og seminarer
PRA103 Praksis I	3	Praksisperiode
		Evaluering praksis Eksamener og oppgaver
PRA104 Psykologi og sjelesorg	4	Forelesninger og seminarer
PRA105 Den pastorale tjeneste	5	Forelesninger og seminarer
PRA 107 Praksis II	6	Praksisperiode
		Evaluering praksis Eksamensuke

Det gis ca 12 timer med undervisning i uken fordelt likt mellom forelesninger og seminartimer. Det vil ordinært bare bli gitt tilbud om undervisning i enten emne PRA105 eller PRA106. Hvilke av emnene det vil bli gitt undervisning i, er avhengig av antall studenter som velger emnene. Det vil bli gitt faglig veiledning av smågruppene under skriving av seminaroppgave i hvert emne.

Seminar

Undervisningen i seminarerne skal være til hjelp for studentene i det metodiske arbeidet med ulike vitenskapelige problemstillinger, og vil gi praktisk kjennskap til ulike metodiske grep for å analysere og arbeide med problemstillinger på en vitenskapelig måte. Seminarerne vil ha fokus på *behandlingsmetodikk* for oppgaver med utgangspunkt i en vitenskapelig tilnæringsmåte.

Videre vil seminarerne legge vekt på arbeidet med *seminaroppgaven* og *fremføring*. Studentene vil deles inn i smågrupper som sammen skal arbeide med seminaroppgaver og ulike former for fremføringer. Seminarerne krever aktiv deltagelse fra studentenes og smågruppens side. Smågruppene må være forberedt på å arbeide med seminaroppgaver, muntlige fremføringer og eventuelle andre skriftlige og muntlige oppgaver/fremføringer. Undervisningen er lagt opp slik at smågruppene arbeider med oppgaver som er sentrale i pensum

Seminarerne krever aktiv deltagelse fra studentenes side i seminarerne. De arbeider studentene utfører, enten alene eller i smågruppene, blir lagt i mapper for mappeevaluering.

Seminarklasser

Ca 4 ganger i uken møtes grupper på opptil 20 studenter til 2-timers seminarer med seminarlærer, der de diskuterer temaene fra pensum og forelesningene. Det stilles krav til skriftlig og muntlig deltakelse på seminarene (se nedenfor). Seminarene bygger på pensumlitteratur og på forelesningene. Gjennom muntlige diskusjoner og presentasjoner, og særlig gjennom å skrive *seminaroppgaver*, der det vil bli gitt veiledning til smågruppene underveis, vil studentene få kjennskap til pensum og sentrale faglige problemstillinger.

Seminarklassen deles opp i smågrupper på ca 4 studenter i hver, som sammen har ansvaret for seminaroppgaven, presentasjoner og lignende, og som arbeider sammen gjennom hele semesteret med oppgaver de blir tildelt. Tallene for grupper og deltagere i dem kan bli endret ut fra hvor mange deltagere et kurs får.

Det er obligatorisk frammøte på både forelesninger og seminar, og det blir ført fravær (maksimalt 25 % fravær).

PRA100 Praktisk teologi

PRA100 Praktisk teologi består av til sammen seks emner, som hver for seg er på 10 studiepoeng. De seks emnene er:

- PRA101 Pastorallære
- PRA102 Homiletikk og kateketikk
- PRA103 Praksis I
- PRA104 Psykologi og sjelesorg
- PRA105 Den pastorale tjeneste
- PRA 107 Praksis II

Seminaroppgave

I seminarene står smågruppens skriftlige og muntlige aktivitet sentralt. Studentene deles inn i smågrupper første gangen seminargruppen samles. Hver smågruppe skal skrive en *seminaroppgave* på 7000 ord (pluss/minus 10 %) i et gitt tema (eller godkjent) av seminarleder. Smågruppene velger blant oppgaver gitt av seminarlærer (med mulighet for å foreslå endringer av oppgaveteksten), eller foreslår selv en oppgaveformulering. Ett av hovedformålene med seminarundervisningen er å oppøve studentene til å delta i diskusjoner og til selv å presentere faglige problemstillinger for seminargruppen.

Veiledning har en sentral funksjon i seminaret. Veiledning bidrar til tettere kontakt mellom lærer og student/gruppe og skaper rom for faglige samtaler og faglig fordypning. Veiledningen er også en forutsetning for å oppfylle intensjonen om prosessorientert skriving. Utkast til seminaroppgaven skal leveres til læreren to ganger i løpet av kurset, og disse *innleveringene er obligatorisk og et krav for å gå opp til avsluttende prøve eller eksamen* i emnet. Innleveringene skal skje til de frister som er satt opp. Veiledningen skal ta utgangspunkt i et utkast skrevet av smågruppene. Seminarlærer fastsetter tidspunkt for veiledning.

Seminaroppgaven leveres innen en gitt frist, som studentene/gruppene blir informert om ved seminarstart. I seminaroppgaven skal studentene i smågruppene bekrefte med underskrift at oppgaven er formulert med egne ord (med unntak av markerte sitater). Seminaroppgaven skal innleveres med utskrift fra PC (to eksemplarer), og skal påføres gruppedeltagernes *navn og gruppenummer*.

Mappeevaluering

Studentene vil få såkalt mappeevaluering i hver av emnene. Seminaroppgavene er det viktigste bidraget i mappen. I tillegg vil mappen inneholde andre arbeider fra seminarenes smågrupper, som skriftlige og/eller muntlige presentasjoner og lignende.

Bare studenter som har oppfylt følgende arbeidskrav vil få seminaroppgaven i hver av emnene evaluert og kunne gå opp til emnets avsluttende eksamen.

- deltatt i minst 75 % av forelesninger og seminar
- sammen med sin gruppe levere to utkast til seminaroppgave i forkant av gruppeveiledning
- møtt frem til obligatoriske gruppeveiledninger
- gitt en muntlig presentasjon i hver av seminarrekken
- gjennomført og bestått eventuelle andre gruppeoppgaver og aktiviteter

Avsluttende eksamen

I tillegg til seminaroppgaven skal studentene fremstille seg for enten muntlig (20 minutter) eller skriftlig eksamen (3 timer). Eksamen vil bli holdt ved slutten av seminarrekken. Studentene skal prøves i hele pensum.

Evaluering/karaktersetting

Det gjøres bruk av følgende karaktersetting:

- Muntlig og skriftlig eksamen evalueres med bokstavkarakter. ATH benytter bokstavkarakterer (A til F). Studenter som får bokstavkarakteren F, har ikke bestått prøven.
- Seminaroppgaven evalueres til bestått/ikke bestått
- Muntlige og skriftlige oppgaver og fremføringer, og eventuelle andre gruppeoppgaver og aktiviteter, vurderes til bestått/ikke bestått.

Vurdering og eksamensforskrifter

For å gå opp til eksamen i emnene til *PRA100 Praktisk teologi, årsstudium* må man være opptatt som student ved ATH og ha betalt semesteravgift.

Studenter som har begynt studiet etter pensum i én studieplan, må ta eksamen etter dette pensum seneste innen ett år etter at normert studietid er gått. I spesielle tilfeller kan denne fristen utvides med ytterligere ett år etter søknad.

I løpet av studiet vil det foregå en fortløpende vurdering av både undervisning og studentenes arbeid. Studentene vurderer undervisningen bl.a. ved den evaluering som gjerne foretas ved slutten av hver studieenhet. Evalueringen kan både være av muntlig og skriftlig karakter.

Eksamensordning

Karakter i *PRA100 Praktisk teologi, årsstudium* 60 studiepoeng teller med i den samlede karakter for studieprogrammet *Bachelor i Teologi med KRL* ved Ansgar Teologiske Høgskole.

Hvert av emnene har *obligatorisk forelesningsrekke samt ett eller flere obligatorisk seminar*. Fraværet må ikke overstige 25 %, dersom studenten skal få evaluert *gruppe-/semesteroppgavene* og kunne framstille seg for de avsluttende skriftlige eller muntlige eksamener. Alt arbeid i seminarene – øvrige arbeider i smågrupper, skriftlige og muntlige presentasjoner - er obligatorisk og må gjennomføres. De skriftlige og muntlige eksamener evalueres med karakter, mens seminaroppgavene og øvrige arbeider evalueres til bestått/ikke bestått. Ved slutten av hvert emne avholdes enten en muntlig eksamen (20 minutter) eller en skriftlig eksamen (3 timer). ATH benytter bokstavkarakterer (A til F). Studenter som får bokstavkarakteren F, har ikke bestått prøven.

De enkelte fag

De overordnede målsettingene for *PRA100 Praktisk teologi* søkes realisert ved at studentene arbeider med disipliner som *pastorallære*, *homiletikk*, *sjelesorg* med flere. Studiet skal gi studentene en grunnleggende innføring i disse og tilgrensende fagområder.

PRA100 Praktisk teologi ved ATH gir en akademisk og yrkesrettet utdanning på høgskolenivå. Undervisningen er basert både på forskning og på kunnskap vunnet gjennom erfaring og praksis. Undervisningssituasjonen forutsetter at læreren evner å kombinere stoff fra ulike disipliner, samt reise spørsmål om fagstoffets relevans for praktisk menighets- og misjonsliv og det moderne samfunn. I studiet vil man derfor, i tillegg til et fagorientert studium, tilstrebe en viss grad av tverrfaglighet og praktisk anvendelse i behandling av stoffet der dette oppleves relevant og aktuelt.

Pastorallære

Pastorallæren skal sette fokus på de ulike tjenester og arbeidsoppgaver i menighet og misjon, herunder også pastorens/forstanderens og misjonærens særlige rolle og ansvar. Faget skal reflektere over de ulike tjeneres egenart og særlige oppdrag, samt samspille dem imellom. Undervisningens utgangspunkt er en evangelikal kontekst, hvor man også drøfter konfesjonelle ulikheter med hensyn til embetssyn ut fra et økumenisk perspektiv.

I undervisningen vil man også forsøke å trekke vekslers på studentenes egne tanker omkring fremtidig tjeneste i menighet eller misjon, deres personlige problem- og spørsmålsstillinger samt deres forutsetninger og ressurser. Konfliktområder som forholdet mellom kallsforståelse og tjenestens virkelighet vil drøftes, det samme gjelder viktige yrkesetiske spørsmål.

Det overordnede perspektiv med pastorallæren er å hjelpe studentene til å arbeide med utformingen av en egen tjenesteidentitet. I dette ligger også ønsket om å bidra til å istandsette studentene til ulikt arbeid i menighetstjeneste, der man tjenestegjør med personlig integritet og trygghet på egne sterke og svake sider.

I arbeidet med faget pastorallære vil det også gis en innføring i utvalgte fag som hører hjemme i eller grenser opp til denne disiplinen:

Personlig og pastoral utvikling

Mange ledere i kristent arbeid kjemper med å finne sin identitet og få trygghet i sin tjeneste. Faget skal hjelpe studentene til å reflektere over hvordan det som har skjedd med en tidligere i livet preget en på godt og vondt i dag. På dette grunnlag skal studentene arbeide med egen troshistorie og fortidens minner og hendelser, for å videreutvikle seg til fremtidig tjeneste.

Menighetsteologi

Intensjonen med faget er å gi en innføring i den teologiske basis for det menighetsbyggende arbeid, herunder drøfte det menighetsbyggende arbeid på et prinsipielt og praktisk/aktuelt grunnlag. Videre vil faget peke på historisk betingede strukturer og former i tenkning omkring menigheten, herunder den kristne kirkes selvforståelse og ulik forståelse av kirken/menigheten som åndelig-teologisk og historisk-sosiologisk størrelse. Faget vil utfordre til å drøfte og reflektere over viktige elementer til en teologi om menighetens oppbygging og vekst, samt ulike strategier for menighetens fornyelse og utvikling i dag.

Ledelse og organisering i kirke og menighet

Faget skal gi studentene en forståelse av hva det innebærer å være leder i kirke, menighet og misjonssammenheng. Studentene vil presenteres for ulike modeller og metoder for ledelse- og organisasjonsarbeid, og på dette grunnlag arbeide med hva som er spesielt for ledelse i kristelig sammenheng.

Homiletikk og kateketikk

Homiletikk, eller prekenlære, dreier seg om forskning, kunnskap og ferdigheter knyttet til det å forkynne Guds ord. Disiplinens fokus er rettet mot forkynnens problemer og muligheter. Selv om det er den gudstjenestelige preken som er hovedperspektivet, vil også andre forkynningsformer og – situasjoner tas med i behandlingen. Prekenen er en kommunikativ handling som skal bringe det levende Guds ord til mennesker i deres kontekstuelle virkelighet.

Homiletikk

Sentrale elementer i homiletikkfaget er prekenens historie, ulike prekenteorier og prekenens teologi og formidling. Det som vil betones sterkest på *Praktisk-kirkelig årsstudium* er allikevel prekenens realisering, d.e. prekenarbeidet som skapelsesprosess og dets metodikk. De teologiske kunnskaper studentene har ervervet seg, skal anvendes i det praktiske prekenarbeid. Sånn sett beveger homiletikkfaget seg mellom teori og praksis, refleksjon og framførelse.

Faget skal hjelpe studentene til å utvikle sine kommunikative evner i det praktiske prekenarbeid. Under praksisperiodene legges det stor vekt på at studentene skal få konstruktiv kritikk på både prekenforberedelsen og den muntlige framførelse.

Kateketikk

Faget kateketikk dreier seg om undervisning i kirke og menighet. Ved Ansgar Teologiske Høgskole fokuserer faget særskilt på de kateketiske utfordringer i barne- og ungdomsarbeidet. I tillegg vil studentene få innføring i dagens ungdomskultur.

Psykologi og sjelesorg

Sjelesorg er omsorg for enkeltmennesker i rammen av det kristne fellesskap. Sjelesorg utøves innenfor den hjelpende samtale som foregår mellom veileder og konfident. Faglig sett innebærer sjelesorg en teologisk refleksjon over og besinnelse på sjelesorgens egenart og kjennetegn, særlig studiet av enkeltmenneskers religiøse og eksistensielle erfaringer innen menighet og samfunn. Faget vil drøfte prinsipielle og praktiske sider ved kristen sjelesorg. Det er også viktig å trekke klare grenser for sjelesorgens kompetanse- og virkeområde, herunder bl.a. gjøre en analyse av forholdet mellom sjelesorg og psykoterapi og psykoterapeutiske arbeidsmåter.

Sjelesorg

Undervisningen i sjelesorg vil ha en praktisk tilnærming, hvor man bl.a. vil søke å ivareta den praktiske tilnærming ved å trekke inn aktuelle praksiserfaringer i forelesninger og gruppearbeid. I arbeidet med faget sjelesorg vil det også trekkes veksler på kunnskaper fra andre tilgrensende fagområder.

Pastoralpsykologi

Faget vil gi en innføring i psykodisiplinene, og gi studentene kjennskap til psykiatrisk terminologi. Det er viktig at studentene arbeider seg fram til en avklaring og bevisstgjøring med hensyn sjelesorgens og psykiatriens ulike kompetanse- og anvendelsesområder, samt sine personlige forutsetninger og begrensninger med hensyn til det sjelesørgeriske arbeid.

Den pastorale tjeneste

Emnet skal føre studentene inn i en teologisk og praktisk refleksjon over ulike menighetstjenester, med særlig vekt på pastorens/forstanderens rolle. Videre skal studentene gis anledning til å arbeide med ulike aspekter ved den pastorale tjeneste, slik at de kan få hjelp til å utvikle en klar yrkesidentitet. Også en grunnleggende innføring i hvordan de frikirkelige menigheter og Den norske kirke er organisert som trossamfunn vil bli gitt.

Liturgikk

Faget liturgikk skal sette fokus på ulike liturgiske ritualer, språk- og symbolhandlinger i forskjellige kirkesamfunn, særskilt ulikheter og variasjoner med hensyn til kirkesamfunnenes gudstjenestefeiring. Studentene skal opparbeide seg kjennskap til hovedtrekkene i den kristne gudstjenestes historie, samt i noen grad oppøve sine liturgiske ferdigheter.

Kirkerett

Kirkerett omfatter lovverk av kirkerettslig karakter, herunder de rettsregler som gjelder pastorens/forstanderens offentlige embetsutøvelse. Særlig dreier dette seg om "Lov om trdomssamfunn og ymist anna" samt de sivilrettslige områder knyttet til vigsel og føring av trossamfunnsprotokollen. Også lovgivningen i tilknytning til taushetsplikten blir behandlet.

Praksis

Praksisemnene har som oppgave å motivere og forberede kandidater for pastor/preste- og misjonærtjeneste eller annen tjeneste innenfor forskjellige kristne kirkesamfunn.

Praksisemnene er lagt til siste del av høst- og vårsemesteret. Det prioriteres at studentene får god tid i praksis, dette for at de skal opparbeide et visst mangfold av praktiske erfaringer. Ved å legge forholdene til rette for praksis i menighet, misjon, institusjon og/eller organisasjon skal studentene få erfaring med det yrket de står foran.

Praktikantene skal også i størst mulig grad avholde praksisen i sine respektive kirkesamfunn. Ved siden av dette skal undervisning og praksis presentere de ulike konfesjoner med en troverdig og respektfull holdning, hvor stridsspørsmål og ulike kirkelig praksis tas opp til behandling. ATH har et veilederkorps (praksisveiledere) bestående av pastorer, forstandere og prester fra de fleste kirkelige og frikirkelige sammenhenger.

I løpet av praksisemnene skal praktikantene vinne innsikt i de lokale forhold, noe som igjen vil gi dem større kunnskap om og forståelse for lokalmenighetens egenart og særpreg, forstått som den historiske, religiøse og samfunnsmessige kontekst menigheten står i.

Det er en uttrykkelig målsetting for *PRA100 Praktisk teologi* at studentene skal utvikle respekt og forståelse både for andres og sitt egen konfesjon og lokalmenighetens lokale særpreg.

Emner for PRA100 Praktisk teologi

Emner og studiepoeng

PRA100 Praktisk teologi, årsstudium har ved Ansgar Teologiske Høgskole et omfang på opptil 60 studiepoeng. Årsstudiet inneholder følgende seks emner:

- PRA101 Pastorallære
- PRA102 Homiletikk og kateketikk
- PRA103 Praksis I
- PRA104 Psykologi og sjelesorg
- PRA105 Den pastorale tjeneste
- PRA 107 Praksis II

De seks emnene i PRA100 har følgende studiepoengfordeling:

Emner/fagenhet	Studiepoeng
Pastorallære	10
Homiletikk og kateketikk	10
Praksis I	10
Psykologi og sjelesorg	10
Den pastorale tjeneste	10
Praksis II	10
Praktisk teologi	60

Emne PRA101 Pastorallære (10 studiepoeng)

Emnegruppe	PRA100 Praktisk teologi
Kurs	• Personlig og pastoral utvikling • Menighetsteologi • Ledelse og organisering i kirke og menighet
Startgrunnlag	KRL100 Kristendomskunnskap med religions- og livssynskunnskap 60 studiepoeng
Obligatoriske krav	• Obligatoriske forelesninger og seminar • Obligatorisk seminaroppgave • Obligatorisk muntlig presentasjon • Obligatoriske arbeider i seminarets smågrupper
Varighet	• 6 undervisningsuker
Tidspunkt for avvikling	Høstsemesteret

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *PRA101 Pastorallære* utgjør 10 studiepoeng av *PRA100 Praktisk teologi*. *PRA100 Praktisk teologi* 60 studiepoeng er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med KRL* (3-årig studieløp) ved Ansgar Teologiske Høgskole.

Målsetting

Personlig og pastoral utvikling (4 studiepoeng)

Kurset i *Personlig og pastoral utvikling* skal gi studentene anledning til å reflektere over eget liv og troshistorie samt hjelp til å reflektere over forhold i fortiden (det innebærer blant annet å komme til rette både med det ulevde, det istykkerlevde og det tapte livet). Kurset skal formidle innsikt i sammenhengen mellom et menneskes trosliv og dets personlighetsutvikling samt hjelpe studentene til å arbeide med utformingen av egen tjenesteidentitet, der målet er at studentene skal kunne tjenestegjøre med personlig integritet og trygghet på egne sterke og svake sider. Dessuten vil kurset drøfte konfliktområder som forholdet mellom kallsforståelse og tjenestens virkelighet samt viktige yrkesetiske spørsmål.

Kurset i *Personlig og pastoral utvikling* gjennomføres som en veksling mellom forelesninger, skriftlig arbeid med egen troshistorie (ca 3-4000 ord), gruppearbeid hvor troshistorien deles med en gruppe studenter og lærer, samt individuell veiledningssamtale mellom student og lærer.

Menighetsteologi (3 studiepoeng)

Kurset i *Menighetsteologi* skal gi studentene en grunnleggende innføring i den teologiske basis for det menighetsbyggende arbeid. Dessuten skal kurset gi en faglig tilrettelegging av det menighetsbyggende arbeid på prinsipielt og praktisk/aktuelt grunnlag.

Ledelse og organisering i kirke og menighet (3 studiepoeng)

Kurset i *Ledelse og organisering i kirke og menighet* skal gi studentene en innføring i tjenestens egenart og særpreg, med særlig vekt på samarbeid og problemstillinger knyttet til ledelse og konfliktløsning. Tanken er at studentene skal få hjelp til å arbeide med forskjellige aspekter ved egen og pastoral identitet, slik at de over tid kan utvikle en klar yrkesidentitet. Kurset vil legge vekt på å presentere de ulike temaene med en økumenisk innfallsvinkel, hvor siktemålet er å utdype studentenes forståelse for egen og andres konfesjonelle bakgrunn og derav følgende praksis.

Kurset i Ledelse og organisering i kirke og menighet skal gi studentene forståelse for hva det vil si å være leder samt gi oversikt over modeller, metoder og tenkning innenfor ledelse- og organisasjonsarbeid. Kurset vil fokusere på hva som er spesielt for ledelse av kirke og menighet, forberede studentene på å møte menigheten som organisasjon samt hjelp til å forstå og arbeide med egen lederutvikling.

Innhold og struktur

Undervisning blir gitt i høstsemesteret, og vil bestå av både *forelesninger* og *seminar*. Både forelesningene og seminaret har hver for seg et omfang på 48 timer. Seminaret bygger på pensumlitteratur og på forelesningene. Seminar klassen, som ledes av en lærer, deles ved kursstart inn i smågrupper på ca 4 studenter. Disse smågruppene har ansvaret for seminaroppgaven samt presentasjoner og lignende i seminaret, og vil arbeide med oppgaver de blir tildelt.

Seminaroppgave

I løpet av seminaret skal hver gruppe levere inn ett obligatorisk skriftlig arbeid på 7000 ord (pluss/minus 10 %). Seminaroppgaven skal skrives enten i tilknytning til kurset i *Personlig- og pastoral utvikling*, *Menighetsteologi* eller *Ledelse og organisering i kirke og menighet*. Hver gruppe velger seg et gitt (eller godkjent) tema av seminarleder. Det er viktig at gruppene begynner å utforme den individuelle oppgaven allerede i løpet av seminarets første uke. Tiden mellom samlingene bør aktivt brukes til skriving.

Gruppene har rett og plikt til veiledning i arbeidet med den skriftlige oppgaven. Utkast skal leveres til læreren to ganger i løpet av kurset, og disse innleveringene er obligatoriske.

Mappeevaluering

Seminaroppgaven gruppene arbeider frem i løpet av seminaret utgjør en viktig del av vurderingsgrunnlaget for emnet. Oppgaven bedømmes til bestått/ikke bestått. Grupper/studenter som evalueres til ikke bestått, gis anledning til å forbedre seminaroppgaven for ny sensur i løpet av semesteret.

Det blir arrangert individuell skriftlig eksamen (3 timer) etter seminarrekken.

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar ved slutten av hvert semester.

Pensum

Personlig og pastoral utvikling

Litteratur

Fowler, J.W.: *Faith Development and Pastoral Care*. Philadelphia 1987. Side 13-120 (107 sider)

Jørgensen, J.P.: *Sterk nok til å være svak*. Oslo 1999 (90 sider)

Malm, M.: *Veivisere*. Oslo 1991. Side 7-264 (257 sider).

Anbefalt tillegglitteratur

Foster, R.: *Bön. När törsten möter källan*. Örebro 1994. Side 15-251 (236 sider).

Menighetsteologi

Litteratur (ca 240 sider)

Carroll, J. W.: "Tradition, Freedom, and the Challenge of Posttraditional Congregations" i: *Mainline to the Future. Congregations for the 21st Century*. Louisville, Kentucky: Westminster John Knox Press, 2000. Side 8-75 (67 sider)

Davis, J. R.: "How Church Structures can Effectively Help or Hinder Church Growth" i: *Evangel*, Autumn 1992. Side 73-83 (10 sider)

Løberg, T.: "Å bygge menighet i en postmoderne tid", artikkel i bind 3 i: *Ekklesiologi-prosjektet ved Menighetsfakultetet*. 2004 (ca. 15 sider)

Råmunddal, L.: *Skjulte ressurser. Elementer til en teologi om menighetens oppbygging, fornyelse og vekst*. Oslo: Rex Forlag. Side 39-203 (164 sider)

Wendell, F.: "Från underhållning till engagemang – gudstjänst i en postmodern kontext" i: *Nordisk Tidsskrift for ungdomsstudier & religionspedagogik*, 1/2002, 1. årg. Side 23-41 (18 sider).

Anbefalt tillegglitteratur

Warren, R.: *The Purpose-Driven Church. Growth Without Compromising Your Message & Mission*. Grand Rapids, Michigan: Zondervan Publishing House, 1995. Side 75-152 (77 sider).

Ledelse og organisering i kirke og menighet

Litteratur (ca 240 sider)

Berg, Morten E.: *Lederutvikling*. Cappelen forlag, 1996. Kap. 3-11. Side 41-211 (180 s.)

Skjevesland, O.: *Morgendagens menighet. Ledelse og livsform*. Oslo, 1998. Side 11-49; 131-157 (62 s.)

Emne PRA102 Homiletikk og kateketikk (10 studiepoeng)

Emnegruppe	PRA100 Praktisk teologi
Kurs	• Homiletikk • Preken- og tekstverksted • Barne- og ungdomsarbeid
Startgrunnlag	KRL100 Kristendomskunnskap med religions- og livssynskunnskap 60 studiepoeng
Obligatoriske krav	• Obligatoriske forelesninger og seminar • Obligatorisk muntlig presentasjon • Obligatoriske arbeider i seminarets smågrupper
Varighet	• 6 undervisningsuker
Tidspunkt for avvikling	Høstsemesteret

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *PRA102 Homiletikk og kateketikk* utgjør 10 studiepoeng av *PRA100 Praktisk teologi*. *PRA100 Praktisk teologi* 60 studiepoeng er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med KRL* (3-årig studieløp) ved Ansgar Teologiske Høgskole.

Målsetting

Homiletikk (5 studiepoeng)

Kurset i *Homiletikk* skal fokusere på bestemmelsen av prekenes oppgave, behandle predikantens person og prekenen som arbeidsprosess, med dens materiale og redskaper samt tydeliggjøre for studentene veien fra tekst til preken. Dessuten skal kurset presentere ulike sider ved prekenarbeidets metodikk og veivalg i det homiletiske skapelsesarbeid, fokusere på det konkrete arbeid med den gitte eller valgte prekentekest samt hjelpe studentene til utvikle gode arbeidsrutiner som tekstarbeidere. Undervisningen skal utfordre studentene til å reflektere teologisk over prekenen, og hjelpe dem til å bli bevisste på språkarbeidet og det retoriske arbeid.

Videre skal kurset i *Homiletikk* fokusere på prekenens teologi, utfordringer i tilknytning til det å preke inn i en kulturell kontekst, samt drøfte nyere homiletiske posisjoner. Undervisningen skal gi studentene kunnskap om ulike kontekster, slik at de kan forstå og tale inn i konkrete situasjoner.

Gjennomgangen av teoristoffet løper parallelt med det praktiske preken- og andakstarbeidet. Teori og praksis forutsettes å utfylle hverandre tematisk og metodisk. Ved siden av dette vil studentene også delta i ulike former for praktiske øvelser, herunder prekenøvelser og påfølgende kritikk både i tilknytning til undervisningen og under praksisperioden.

Preken- og tekstverksted (1 studiepoeng)

Kurset i *Preken- og tekstverksted* skal fokusere på det konkrete arbeid med den gitte eller valgte prekentelest samt drøfte ulike aspekter ved den muntlige fremføring av prekenen. Dessuten skal kurset gi studentene anledning til å oppøve evnen til både skriftlig og muntlig utforming av prekenen samt forberede studentene på reelle andakt- og prekensituasjoner knyttet til praksisperioden.

Gjennomgangen av teoristoffet løper parallelt med det praktiske preken- og andakstarbeidet. Teori og praksis forutsettes å utfylle hverandre tematisk og metodisk. Ved siden av dette vil studentene også delta i ulike former for praktiske øvelser, herunder prekenøvelser og påfølgende kritikk både i tilknytning til undervisningen og under praksisperioden.

Barne- og ungdomsarbeid (4 studiepoeng)

Kurset i *Barne- og ungdomsarbeid* skal fokusere på temaet undervisning i kirke og menighet, herunder sentrale kateketiske utfordringer i barne- og ungdomsarbeidet (bl.a. konfirmantarbeidet). Dessuten skal kurset gi studentene innblikk i dagens ungdomskultur samt kunnskap om hvilke forventninger unge mennesker har i møte med fremtiden, herunder også hvilke overgripende fortolkningsrammer som finnes for de unges livstolkning. Undervisningen skal være et bidrag til å oppøve studentenes pedagogiske ferdigheter og ivareta den praktiske forankringen ved å gjøre bruk av studentenes egne erfaringer.

Innhold og struktur

Undervisning blir gitt i høstsemesteret, og vil bestå av både *forelesninger* og *seminar*. Både forelesningene og seminaret har hver for seg et omfang på 48 timer. Seminaret bygger på pensumlitteratur og på forelesningene. Seminarklassen, som ledes av en lærer, deles ved kursstart inn i smågrupper på 2 til 4 studenter. Disse smågruppene har ansvaret for oppgaver og muntlige fremstillinger i seminaret, og vil arbeide med oppgaver de blir tildelt.

Oppgaver og muntlige fremføringer

I løpet av seminaret skal hver gruppe arbeide med 2 oppgaver og påfølgende muntlig fremføring/”taleøvelse” i tilknytning til kursene i *Homiletikk* og *Preken- og tekstverksted*, samt 1 oppgave i tilknytning til kurset i *Barne- og ungdomsarbeid*. Sistnevnte oppgave har et omfang på 3500 ord (pluss/minus 10 %). Hver gruppe får tildelt oppgavetekster av seminarleder. Det er viktig at gruppene tidlig starter opp arbeidet med oppgavene, og at tiden mellom samlingene bør aktivt brukes til skriving.

Gruppene har rett og plikt til veiledning i arbeidet med oppgavene. Utkast skal leveres til læreren to ganger i løpet av kurset, og disse innleveringene er obligatoriske.

Mappeevaluering

Oppgavene gruppene arbeider frem i løpet av seminaret utgjør en viktig del av vurderingsgrunnlaget for emnet. Oppgavens muntlige fremføring/”taleøvelsen” evalueres til bestått/ikke bestått. Grupper/studenter som evalueres til ikke bestått, gis anledning til ny evaluering ved slutten av semesteret.

Det blir arrangert en individuell muntlig eksamen (20 minutter) etter undervisningsperioden.

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar ved slutten av hvert semester.

Pensum

Homiletikk og Preken- og tekstarbeid

Litteratur (ca 500 sider)

Kvalbein, A.: *God kontakt. Praktisk kommunikasjonslære*. 2. opplag. Kristiansand: Høyskoleforlaget, 2000. Side 13-237 (224 sider) (ISBN 82-7147-190-2)

Eldebo, R.: *Det homiletiska rummet: mötet mellan predikant och lyssnare*. Örebro: Libris, 2005. Side 11-154 (143 sider) ISBN 91-7195-751-0

Robbinson, H. & Larson, C. B.: *The art and craft of biblical preaching*. Zondervan, 2005 (utvalgte sider, ca 130 sider)

Barne- og ungdomsarbeid

Litteratur (ca 320 sider)

Evenshaug, O. og Hallen, D.: *Barne- og ungdomspsykologi*. Universitetsforlaget 1992. Side 9-27; 261-302; 345-362 (76 sider)

Brunstad, P.O.: *Ungdom og livstolkning. En studie av menneskers tro og fremtidsforventninger*. Side 1-273.

Anbefalt tillegglitteratur

Fields, D.: *Purpose Driven Youth Ministry*. Zondervan Publishing House, Grand Rapids, Michigan 1998

Emne PRA103 Praksis I (10 studiepoeng)

Emnegruppe	PRA100 Praktisk teologi
Startgrunnlag	• PRA101 Den pastorale tjeneste • PRA102 Homiletikk og kateketikk
Obligatoriske krav	• Utarbeide detaljert program for praksisperioden • Fremlegge evalueringsrapport etter praksis • Gjennomføre og bestå skikkethetsvurderingen
Varighet	• 6 undervisningsuker
Tidspunkt for avvikling	Høstsemesteret

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *PRA103 Praksis I* utgjør 10 studiepoeng av *PRA100 Praktisk teologi*. *PRA100 Praktisk teologi* 60 studiepoeng er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med KRL* (3-årig studieløp) ved Ansgar Teologiske Høgskole.

Målsetting

Emnet PRA103 Praksis I inneholder en 6 uker lang praksisperiode, som skal motivere og forberede kandidater for pastor-/prestetjeneste eller annen tjeneste innenfor ulike kristne kirkesamfunn. Praksisen er lagt til slutten av høstsemesteret og skal ha en allmenn karakter og et innførende sikte. Studentene skal i størst mulig grad avholde praksisen i sine respektive kirkesamfunn.

Praksisemnet har som målsetting å føre praktikanten dypere inn i praksisstedets liv og tjenestens egenart, bearbeide teoretisk kunnskap samt utvikle studentens praktiske dyktighet. Denne målsettingen søkes oppfylt ved at studenten gjennom *observasjon* og *deltagelse* får et så utfyllende bilde som mulig av praksisstedets ulike virksomhetsgrener og totale engasjement. Videre skal studenten delta i menighetens arbeid i den hensikt å lære seg selv bedre å kjenne med hensyn til *holdninger*, *personlige forutsetninger* og *gaveutrustning* for tjeneste.

For studentene er praksisperioden tid både for å lytte og å handle. Emne PRA103 har et allment preg og et omfang på 6 uker, hvor studentene først og fremst skal ha en holdning som er lyttende og aktivt observerende. Mye tid avsettes for at studentene skal bli kjent med de lokale forhold og menighetens særpreg, herunder forstått som både de sosiale, geografiske, kulturelle og samfunnsmessige forhold.

Erfaringene som studentene gjør seg i praksisfeltet skal danne grunnlag for undervisningen som følger i etterkant. *Refleksjon* er her et viktig nøkkelord som gjør seg gjeldende på alle felt; både med hensyn til de konfesjonelle ulikheter og særpreg, ens egen tjeneste og kallsidentitet, lokalmenighetens funksjon i samfunnet, samt evangeliet kontekstualisert på det postmoderne menneske.

For mer inngående kjennskap til målsettingen med praksisperioden, vises det til *Retningslinjer og rammeplaner for praksisperiodene*.

Innhold og struktur

Veilederteamet

I arbeidet med å forme dyktige arbeidere er ATH avhengig av et godt samarbeid og teamwork mellom lokale veiledere, skolens praksisleder og faglærere samt studentene. Erfaringer fra praksis skal sammen med bevisst bearbeiding og vurdering bidra til utvikling mot en profesjonell pastor/forstander- og misjonærrolle med solid yrkesetikk.

I veilederteamet er det rekruttert veiledere som arbeider innenfor menighet/kirke, misjon, organisasjon og institusjon. Dette for å kunne dekke inn de yrker som studentene har tanker om å utdanne seg til. I tillegg til formell utdanning og yrkeskompetanse kreves det av veilederne at de har tilstrekkelig erfaring fra utøvelsen av sitt yrke. Videre er det en forutsetning at praksisstedet kan tilby hensiktsmessige arbeidsforhold for studentene, og at de er innstilt på å ta imot studentene på en inkluderende måte i arbeidsfellesskapet.

Praksis under veiledning

Ved ATH er det ansatt *praksisleder*. Sammen med *de lokale veilederne* skal praksislederen øke den enkelte students kompetanse for pastor/forstander- og misjonærtjenesten. Den erfaring og innsikt som disse sitter inne med, vil være en verdifull ressurs for studentene i deres søken etter identitet i tjenesten. Samtidig har den enkelte student også et personlig ansvar for å søke veiledning.

Det legges vekt på kontinuerlig oppfølging av studentene i praksisperiodene. Dette er først og fremst de lokale veilederens oppgave og ansvar, men også høgskolens praksisleder er medansvarlig. Også studenten selv har her et personlig ansvar. Studentene skal kontinuerlig få tilbakemelding på sitt arbeid. Dette foregår under praksisperiodene både ved muntlig og skriftlig evaluering av den lokale veileder. Det vil bli foretatt en skikkethetsvurdering av praktikanten i løpet av og i etterkant av praksisperioden. For mer informasjon se innholdet i *Vurdering av skikkethet*.

Evaluering

Med vekt på å observere og lære skal studentene ta del i det daglig arbeid i menighet/misjon eller kristelig organisasjon/institusjon. Praksisen blir ledet av en veileder på praksisstedet i kontakt med ATH's praksisleder. Hver student skal etter praksis legge fram sine erfaringer for de andre studentene i en gruppesamtale samt skrive en evalueringsrapport som drøftes i en samtale med høgskolens praksisleder.

Praksis vil vurderes til bestått/ikke bestått på bakgrunn av skikkethetsvurderingen. For mer informasjon se innholdet i *Vurdering av skikkethet*.

Emne PRA104 Psykologi og sjelesorg (10 studiepoeng)

Emnegruppe	PRA100 Praktisk teologi
Kurs	• Sjelesorg • Pastoralpsykologi
Startgrunnlag	KRL100 Kristendoms kunnskap med religions- og livssynskunnskap 60 studiepoeng
Obligatoriske krav	• Obligatoriske forelesninger og seminar • Obligatorisk seminaroppgave • Obligatorisk muntlig presentasjon • Obligatoriske arbeider i seminarets smågrupper
Varighet	• 6 undervisningsuker
Tidspunkt for avvikling	Vårsemesteret

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *PRA104 Psykologi og sjelesorg* utgjør 10 studiepoeng av *PRA100 Praktisk teologi*. *PRA100 Praktisk teologi* 60 studiepoeng er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med KRL* (3-årig studieløp) ved Ansgar Teologiske Høgskole.

Målsetting

Kurset i Sjelesorg løper parallelt med en innføring i pastoralpsykologien, hvor sistnevnte bl.a. skal gi studentene hjelp til å gå opp grensene mellom de to disiplinene. Hensikten med kurset i pastoralpsykologi er å drøfte forholdet mellom sjelesorg og psykologi samt klargjøre og belyse forholdet mellom sjelesorgen og psykiatrien og deres kompetanseområde. Kurset i sjelesorg vil drøfte prinsipielle og praktiske sider ved kristen sjelesorg.

Sjelesorg (6 studiepoeng)

Kurset i *Sjelesorg* skal gi en kort presentasjon av sjelesorgens historie, forholdet mellom sjelesorg og psykologi samt sjelesorgens teori. Dessuten skal kurset drøfte spørsmål som – *Hva er sjelesorg? og – Hvilke arbeidsformer og arbeidsmetoder benytter en sjelesørger?* Undervisningen vil drøfte spørsmål i tilknytning til formingen av en pastoral identitet, herunder særlig hva det innebærer å være sjelesørger og utøve denne rolle.

Kurset sjelesorg skal ha fokus på sjelesorgens innhold, herunder samtalen som forberedelse for dåp, konfirmasjon, vigsel og begravelse. Dessuten skal kurset drøfte ulike tema som er viktige i sjelesorgen, eksempelvis forholdet mellom skyld og skyldfølelse, tro og tvil, sorg og meningsløshet samt gi studentene anledning til å reflektere over og bearbeide sjelesørgeriske erfaringer fra praksisperioden.

Pastoralpsykologi (4 studiepoeng)

Kurset i *Pastoralpsykologi* skal videreføre undervisningen i sjelesorg ved å utvide perspektivet til også å omfatte psykodisiplinene. Undervisningen gir studentene en grunnleggende innføring i psykiatrisk terminologi samt bidrar til klargjøring og bevisstgjøring omkring sjelesorgens og psykiatriens kompetanseområder. Dessuten skal kurset hjelpe studentene til kritisk refleksjon omkring egne holdninger og personlige forutsetninger for sjelesørgerisk arbeid.

Innhold og struktur

Undervisning blir gitt i vårsemesteret, og vil bestå av både *forelesninger* og *seminar*. Både forelesningene og seminaret har hver for seg et omfang på 48 timer. Seminaret bygger på pensumlitteratur og på forelesningene. Seminar klassen, som ledes av en lærer, deles ved kursstart inn i smågrupper på inntil 4 studenter. Disse smågruppene har ansvaret for seminaroppgaven samt presentasjoner og lignende i seminaret, og vil arbeide med oppgaver de blir tildelt.

Seminaroppgave

I løpet av seminaret skal hver gruppe levere inn ett obligatorisk skriftlig arbeid på 7000 ord (pluss/minus 10 %). Seminaroppgaven skal skrives i tilknytning til kurset i enten *Pastoralpsykologi* eller *Sjelesorg*. Hver gruppe velger seg et gitt (eller godkjent) tema av seminarleder. Det er viktig at gruppene begynner å utforme den individuelle oppgaven allerede i løpet av seminarets første uke. Tiden mellom samlingene bør aktivt brukes til skriving.

Gruppene har rett og plikt til veiledning i arbeidet med den skriftlige oppgaven. Utkast skal leveres til læreren to ganger i løpet av kurset, og disse innleveringene er obligatoriske.

Mappeevaluering

Seminaroppgaven gruppene arbeider frem i løpet av seminaret utgjør en viktig del av vurderingsgrunnlaget for emnet. Oppgaven bedømmes til bestått/ikke bestått. Grupper/studenter som evalueres til ikke bestått, gis anledning til å forbedre seminaroppgaven for ny sensur i løpet av semesteret.

Det blir arrangert individuell skriftlig eksamen (3 timer) etter seminarrekken.

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar ved slutten av hvert semester.

Pensum

Sjelesorg (ca 450 sider)

Litteratur

Bergstrand, G. og M. Lidbeck: *Själavård. Del 1*. Stockholm 1997. Side 11-207 (196 s.)

og

Bergstrand, G. og M. Lidbeck: *Själavård. Del 2*. Stockholm 1998. Side 11-264 (253 s.)

og

Grevbo, T.J.S.: "Livshistorie og religiøsitet. Om det sjelesørgeriske møte i avgjørende livssituasjoner" i: *Halvårsskrift for praktisk teologi 1/1998*. Side 24-32 (8 s.)

og

Grevbo, T.J.S.: "Sjelesorg – teologi i biografisk kontekst" i: *Halvårsskrift for praktisk teologi 2/1997*. Side 3-12 (9 sider)

Pastoralpsykologi (ca 350 sider)

Litteratur

Miller, W. R. & Jackson, K. A.: *Practical Psychology for Pastors. Second Edition*. Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall, 1995 (kapittel 1, 6, 12-18)(271 sider)

og

Hauge, K.: *Mellom erindring og håp. En bok om menneskets vei*. Oslo: Verbum, 1999 (utvalgte sider).

Emne PRA105 Den pastorale tjeneste (10 studiepoeng)

Emnegruppe	PRA100 Praktisk teologi
Kurs	• Pastortjenesten • Liturgikk • Kirkerett
Startgrunnlag	KRL100 Kristendoms-kunnskap med religions- og livssynskunnskap 60 studiepoeng
Obligatoriske krav	• Obligatoriske forelesninger og seminar • Obligatorisk seminaroppgave • Obligatorisk muntlig presentasjon • Obligatoriske arbeider i seminarets smågrupper
Varighet	• 6 undervisningsuker
Tidspunkt for avvikling	Vårsemesteret

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *PRA105 Den pastorale tjeneste* utgjør 10 studiepoeng av PRA100 Praktisk teologi. PRA100 Praktisk teologi 60 studiepoeng er en integrert del av studieprogrammet Bachelor i Teologi med KRL (3-årig studieløp) ved Ansgar Teologiske Høgskole.

Målsetting

PRA105 Den pastorale tjeneste skal gi studentene anledning til å arbeide grundigere med grunnleggende problemer av praktisk karakter knyttet til forskjellige arbeidsgrener og ulike arbeidsoppgaver innenfor kirke og menighet. Studiet skal gi oversikt over og fordypning i valgte yrkesområde samt en grunnleggende forståelse av yrkes/tjenestens egenart, innhold og praktiske sikte.

Pastortjenesten (6 studiepoeng)

Kurset *Pastortjenesten* skal føre studentene inn i en teologisk og praktisk refleksjon over ulike menighetstjenester, med særlig vekt på pastorens kontekstuelle virkelighet samt gi kunnskap om og oppdagelse av den utrustning og funksjon som er tiltenkt Guds menighet lokalt og globalt, samt av egne nådegaver og utrustning. Dessuten skal kurset gi studentene en fordypet forståelse av pastortjenestens egenart og innhold og gi dem anledning til å arbeide med de forskjellige aspekter ved tjenesten, slik at de over tid kan utvikle en klar yrkesidentitet.

Kurset *Pastortjeneten* skal drøfte problemkomplekser som forholdet mellom kall og yrke, egne forventninger og forutsetninger og tjenestestedets lokale situasjon samt behovet for å utvikle en bærekraftig og slitesterk spiritualitet. Dessuten skal undervisningen drøfte yrkesetiske problemstillinger. Videre er det viktig at de ulike temaene presenteres med en økumenisk innfallsvinkel, hvor siktemålet er å utdype studentenes forståelse for egen og andres konfesjonelle bakgrunn og derav praksis. Siktemålet for kurset er blant annet å bidra til at hver student får hjelp til å avklare sin vei mot arbeid og tjeneste i kirke og menighet.

Liturgikk (3 studiepoeng)

Kurset i Liturgikk skal sette fokus på ulik liturgi, språk- og symbolhandlinger i forskjellige kirkesamfunn, herunder særskilt ulikheter og variasjoner i kirkesamfunnenes gudstjenestefeiring samt gi studentene kjennskap til hovedtrekkene i den kristne gudstjenestenes historie. Dessuten skal kurset oppøve studentenes liturgiske ferdigheter samt legge vekt på at studentene arbeider med liturgikk i forhold til teologisk ståsted og identitet. Videre skal undervisningen gi en praktisk innføring i hvordan studentene kan planlegge, utforme og feire den kristne gudstjeneste og utføre andre kirkelige handlinger (kasualia).

Kirkerett (1 studiepoeng)

Kurset i Kirkerett skal gi studentene en grunnleggende innføring i hvordan de frikirkelige menigheter og Den Norske Kirke er organisert som trossamfunn samt deres likheter og ulikheter med hensyn til embets- og rådstruktur samt formidle kunnskaper til studentene som er nødvendig for å kunne ivareta tjenesten i overensstemmelse med gjeldende lover og ordninger, god forvaltningsskikk og embetsførsel. Dessuten skal kurset gi studentene den nødvendige veiledning når det gjelder føring av vigsel, trossamfunnsprotokoll, attester, søknader m.m. Videre skal undervisningen behandle temaer som taushetsplikt, ekteskapslovgivning, navnelovgivning, offentlighet i forvaltningen og tjenesteordninger.

Innhold og struktur

Undervisning blir gitt i vårsemesteret, og vil bestå av både *forelesninger* og *seminar*. Både forelesningene og seminaret har hver for seg et omfang på 48 timer. Seminaret bygger på pensumlitteratur og på forelesningene. Seminarklassen, som ledes av en lærer, deles ved kursstart inn i smågrupper på inntil 4 studenter. Disse smågruppene har ansvaret for seminaroppgaven samt presentasjoner og lignende i seminaret, og vil arbeide med oppgaver de blir tildelt.

Seminaroppgave

I løpet av seminaret skal hver gruppe levere inn ett obligatorisk skriftlig arbeid på 7000 ord (pluss/minus 10 %). Hver gruppe velger seg et gitt (eller godkjent) tema av seminarleder. Det er viktig at gruppene begynner å utforme den individuelle oppgaven allerede i løpet av seminarets første uke. Tiden mellom samlingene bør aktivt brukes til skriving.

Gruppene har rett og plikt til veiledning i arbeidet med den skriftlige oppgaven. Utkast skal leveres til læreren to ganger i løpet av kurset, og disse innleveringene er obligatoriske.

Mappeevaluering

Seminaroppgaven gruppene arbeider frem i løpet av seminaret utgjør en viktig del av vurderingsgrunnlaget for emnet. Oppgaven bedømmes til bestått/ikke bestått. Grupper/studenter som evalueres til ikke bestått, gis anledning til å forbedre seminaroppgaven for ny sensur i løpet av semesteret.

Det blir arrangert individuell skriftlig eksamen (3 timer) etter seminarrekken.

Evaluering

Det vil bli avholdt evaluering av emnets forelesninger og seminar ved slutten av hvert semester.

Pensum

Pastortjenesten

Litteratur (467 sider)

Skjevesland, O.: *Invitasjon til praktisk teologi*. Oslo 1999. Side 12-172 (160 sider)

Malm, M.: *De stumme bildene. Om den livslange vandringen fra bilde til virkelighet*. Oslo: Luther Forlag, 2003. Side 9-233 (224 sider)

Schjøth, A.: "Hva er kristen identitet?" i: *Halvårstidsskrift for praktisk teologi*, 2/2001. Side 46-57 (12 sider)

Torkelsen, T.: "Er det bare jeg som er hard og ikke vil tilgi?" i: *Halvårstidsskrift for praktisk teologi*, 2/2003. Side 3-13 (11 sider)

Baasland, E.: "Ledelsesstrukturer i den eldste kirke i Reform og embete." *Festskrift til Andreas Aarflos 65 årsdag*. 1993. Side 181-197 (16 s.)

Norges kristne råd: *Økumeniske retningslinjer i forbindelse med seksuelle overgrep i kirkelig sammenheng*. 2. utg. 2001 (40 s.)

Liturgikk

Liturgikk (ca 240 sider)

Skjevesland, O.: *Tro og Tradisjon i en ny tid*. Side 9-48; 87-118 (108 sider)

Harbsmeier, E. & Iversen, H. R.: *Praktisk teologi*. Anis forlag, Frederiksberg 1995. Side 231-245; 268-286; 292-342 (88 sider)

"Karismatikk og liturgi – en motsetning eller en mulighet" i: *Baptist* 2/98 av Odd Arne Joø (20 sider)

Nygaard, H.: *Liturgikk*. Kompendium (65 sider)

Kirkerett

Litteratur (ca 100 sider)

Kirkelig ledelse - en ressursbok om ledelse i den lokale kirke. Oslo 1996, side 18-34, 55-86.

Håndbok for registrerte pastorer. Det Norske Misjonsforbund, Oslo 2001. Materiale fra kirkelige og frikirkelige organisasjoner.

Lov om trdomssamfunn og ymist anna.

Lov om Den norske kirke (Kirkeloven).

Gravferdsloven av 7. juni 1997.

Emne PRA 107 Praksis II (10 studiepoeng)

Emnegruppe	PRA100 Praktisk teologi
Startgrunnlag	• PRA104 Psykologi og sjelesorg • PRA105 Fordypningsemne
Obligatoriske krav	• Utarbeide detaljert program for praksisperioden • Fremlegge evalueringsrapport etter praksis • Gjennomføre og bestå skikkethetsvurderingen
Varighet	• 6 undervisningsuker
Tidspunkt for avvikling	Vårsemesteret

Emnebeskrivelse og presentasjon

Emnet *PRA 107 Praksis II* utgjør 10 studiepoeng av *PRA100 Praktisk teologi*. *PRA100 Praktisk teologi* 60 studiepoeng er en integrert del av studieprogrammet *Bachelor i Teologi med KRL* (3-årig studieløp) ved Ansgar Teologiske Høgskole.

Studenter som tenker å arbeide i menighet og/eller misjon etter fullført utdanning, anbefales å velge begge praksisemnene (PRA103 og PRA 107 PRAKSIS).

Målsetting

Emnet PRA 107 Praksis II inneholder en 6 uker lang praksisperiode som har et fordypende og modnende sikte. Videre skal studentene forberedes til den virkelighet de vil møte som arbeidere i menighet og misjon eller annen kirkelig organisasjon eller institusjon. Praksisen er lagt til slutten av vårsemesteret.

Praksisemnet har som målsetting å føre praktikanten dypere inn i praksisstedets liv og tjenestens egenart, bearbeide teoretisk kunnskap samt utvikle studentens praktiske dyktighet. Denne målsettingen søkes oppfylt ved at studenten gjennom *observasjon og deltagelse* får et så utfyllende bilde som mulig av praksisstedets ulike virksomhetsgrener og totale engasjement. Videre skal studenten deltar i menighetens arbeid i den hensikt å lære seg selv bedre å kjenne med hensyn til *holdninger, personlige forutsetninger og gaveutrustning* for tjeneste.

Emne PRA 107 Praksis II har samme lengde som PRA103, men med et mer fordypende og modnende sikte. Denne praksisen skal være mer preget av utøvende arbeid under nær oppfølging av veileder, hvor det også tas hensyn til studentenes særskilte utrustning og fremtidige tanker for valg av yrke.

Erfaringene som studentene gjør seg i praksisfeltet skal danne grunnlag for undervisningen som følger i etterkant. *Refleksjon* er her et viktig nøkkelord som gjør seg gjeldende på alle felt; både med hensyn til de konfesjonelle ulikheter og særpreg, ens egen tjeneste og kallsidentitet, lokalmenighetens funksjon i samfunnet, samt evangeliet kontekstualisert på det postmoderne menneske.

For mer inngående kjennskap til målsettingen med praksisperioden, vises det til *Retningslinjer og rammeplaner for praksisperiodene*.

Innhold og struktur

Veilederteamet

I arbeidet med å forme dyktige arbeidere for menighet og misjon er ATH avhengig av et godt samarbeid og teamwork mellom lokale veiledere, skolens praksisleder og faglærere samt studentene. Erfaringer fra praksis skal sammen med bevisst bearbeiding og vurdering bidra til utvikling mot en profesjonell pastor/forstander- og misjonærrolle med solid yrkesetikk.

I veilederteamet er det rekruttert veiledere som arbeider innenfor menighet/kirke, misjon, organisasjon og institusjon. Dette for å kunne dekke inn de yrker som studentene har tanker om å utdanne seg til. I tillegg til formell utdanning og yrkeskompetanse kreves det av veilederne at de har tilstrekkelig erfaring fra utøvelsen av sitt yrke. Videre er det en forutsetning at praksisstedet kan tilby hensiktsmessige arbeidsforhold for studentene, og at de er innstilt på å ta imot studentene på en inkluderende måte i arbeidsfellesskapet.

Praksis under veiledning

Ved ATH er det ansatt en person som er høgskolens *praksisleder*. Sammen med *de lokale veilederne* skal høgskolens praksisleder være involvert i arbeidet med å øke den enkelte students kompetanse for pastor/forstander- og misjonærtjenesten. Den erfaring og innsikt som disse sitter inne med, vil være en verdifull ressurs for studentene i deres søken etter identitet i tjenesten. Samtidig har den enkelte student også et personlig ansvar for å søke veiledning.

Det legges vekt på kontinuerlig oppfølging av studentene i praksisperiodene. Dette er først og fremst de lokale veiledernes oppgave og ansvar, men også høgskolens praksisleder er medansvarlig. Også studenten selv har her et personlig ansvar. Studentene skal kontinuerlig få tilbakemelding på sitt arbeid. Dette foregår under praksisperiodene både ved muntlig og skriftlig evaluering av den lokale veileder. Det vil bli foretatt en skikkethetsvurdering av praktikanten i løpet av og i etterkant av praksisperioden. For mer informasjon se innholdet i *Vurdering av skikkethet*.

Evaluering

Med vekt på å observere og lære skal studentene ta del i det daglig arbeid i menighet/misjon eller kristelig organisasjon/institusjon. Praksisen blir ledet av en veileder på praksisstedet i kontakt med ATH's praksisleder. Hver student skal etter praksis legge fram sine erfaringer for de andre studentene i en gruppesamtale, samt skrive en evalueringsrapport som drøftes i en samtale med høgskolens praksisleder.

Praksisperiodene vil vurderes til bestått/ikke bestått på bakgrunn av skikkethetsvurderingen. For mer informasjon se innholdet i *Vurdering av skikkethet*.

Retningslinjer for praksisemnene

Retningslinjer for gjennomføring av praksis

Den lokale veileder

- skal i god tid informere råd og styrer, frivillige medarbeidere og andre ansatte om at det skal være praksisstudent i deres menighet/institusjon
- skal tidlig avtale klare og regelmessige veiledningstimer
- skal ikke fotfølge praktikanten, men gi innspill og komme med evaluering underveis
- skal ikke være med på alt, men være ressursperson.

Praktikanten

- er tjent med at praksisen har en profil som er mest mulig helhetlig og lik for alle kandidatene. I hovedtrekk skal konseptet slik det foreligger i studieplanen være retningsgivende, men det kan foretas tilpasninger til lokale forhold der det er nødvendig
- er først og fremst i praksis for å *lære*, men er også en *ressurs* for menighet og pastor/prest som disse kan gjøre seg bruk av
- er å anse som heltidsansatt i menighet/organisasjon/institusjon den tid praksisen varer
- skal møte krav med hensyn til frammøte, arbeidstid, gjennomføring av pålagte arbeidsoppgaver innen definerte tidsrom etc etc.
- kan ikke ha begge praksisperiodene i samme menighet
- kan ikke ha praksis i sin hjemmemenighet eller annen menighet som praktikanten har tilknytning til.

Ansgar Teologiske Høgskole

- vil ved ATH's praksisleder besøke noen av de menigheter som har praksisstudent. Besøkene gjennomføres når studentene er på praksis
- har det avgjørende ordet når det gjelder utplasseringen av kandidatene, selv om både menighet, veiledere og studenter kan komme med ønsker
- vil tilby veilederne ulike kurs ved skolen og holde disse oppdatert om utviklingen av de studier ved ATH som har betydning for praksisperiodene
- vil dekke de nødvendige utgifter til kost, losji og reise i forbindelse med kursing av de lokale veilederne.

Rammeplan for menighetspraksis

MÅLSETNING

Menighetspraksisen har som mål å gi en allmenn innføring i menighetens liv.

1. Praktikanten skal herunder gjennom observasjon og deltagelse få et så utfyllende bilde som mulig av en menighets virkegrener og øvrige arbeid
2. erverve seg et grunnleggende kjennskap til menighetens arbeidssituasjon og menigheten som arbeidssted
3. delta i menighetens arbeid med det for øye å lære seg selv bedre å kjenne når det gjelder holdninger, personlige forutsetninger og utrustning for tjeneste
4. få impulser til å utvikle personlig og pastoral identitet
5. stimuleres til et utviklende og bærekraftig fromhetsliv

RAMME

1. Skolen arrangerer en samling for veilederne i forkant av menighetspraksisen. Hensikten er dels å knytte veilederne nært opp til skolen, dels å knytte veilederne sammen som team. I tillegg til dette vil samlingene benyttes til gjensidig informasjonsutveksling og evaluering. Samlingen er nødvendig for dem som skal være med som veiledere.
2. Menighetspraksisen har en varighet på 6 uker.
3. Program for hele praksisperioden - med detaljerte ukeplaner - skal utarbeides i samarbeid mellom den lokale veileder og praktikant. Forslag til program forelegges høgskolen ved praksisleder for godkjenning senest én uke før praksisstart. For ytterligere informasjon, se "Arbeidskontrakt mellom praktikant og menighet".
4. Når det gjelder arbeidstid følger kandidaten de rutiner som er vanlig i den aktuelle menighet. I tillegg kommer ettermiddags- og kveldsarbeid i forbindelse med avviklingen av f.eks. menighetens barne- og ungdomsarbeid. For ytterligere informasjon, se "Bestemmelser om arbeidstid og økonomi".
5. Etter praksisperioden møter praktikantene høgskolens praksisleder til individuelle samtaler. Erfaringene fra praksisperioden vil også bearbeides i grupper. Rapportene (jfr. pkt. 8) er et viktig bidrag i oppfølgingssamtalen, gruppearbeidet og praktikantens videre arbeid.

INNHOOLDSMOMENTER

Målsetningen for menighetspraksisen søkes nådd gjennom følgende momenter:

1. Evaluering/samtale
 - a) Veileder og praktikant skal ukentlig, fortrinnsvis på første virkedag etter helg, gjennomføre en hovedevaluering av *forrige* uke. Kandidatens ”prosessjournal” er utgangspunktet for denne samtalen.
 - b) Veileder skal gjennom samtaler gjøre praktikanten kjent med funksjonene til menighetens styre og eldsteråd, pastorens/prestens samarbeid med disse valgte organene, menighetens rekruttering og oppfølging av ledere, samt menighetens identitet og ”plass” i lokalsamfunnet.

2. Oppgaver for praktikanten
Følgende oppgaver skal helst praktikanten prøve seg på:

Praktikanten skal

 - a) preke på to gudstjenester (en skal være familiegudstjeneste eller familiesamling), pluss et annet hovedmøte i menigheten
 - b) lede to gudstjenester eller andre hovedmøter
 - c) delta ved utdeling av nattverd
 - d) delta ukentlig i menighetens barne- og ungdomsarbeid
 - e) holde andakt eller delta med annet innslag for minst fire ulike aldersgrupper
 - f) være med ut i sykebesøk og/eller eldrebesøk
 - g) gis en grundig innføring i ulike sider av pastor/prestens administrative oppgaver (herunder få opplæring i føring av protokoll for trossamfunn, medlemsfortegnelse, skjemaer som fylles ut ved fødsel, vigsel, begravelse og andre kirkelige handlinger)
 - h) ha kontortjeneste én til to dager i uka.

Følgende oppgaver kan gjerne praktikanten få prøvd seg på:

Praktikanten kan

 - i) få innføring i og delta i menighetens diakonale arbeid
 - j) delta ved begravelse og oppfølging av pårørende
 - k) holde andakt på aldershjem og/eller helseinstitusjon
 - l) delta ved barnevelsignelse, barnedåp, troende dåp, eller annen kirkelig handling
 - m) være tilstede under stabsmøte, styremøte, menighetsmøte og ledersamlinger
 - n) delta på lokale/regionale predikantsamlinger, tekstgjennomganger o.l.

3. Rapporter
 - a) Praktikanten anbefales å føre en daglig ”prosessjournal”. Denne danner utgangspunkt for den ukentlige faste samtalen med veileder (jfr. punkt 7a).
 - b) Før praktikanten forlater praksismenigheten skal veileder og praktikant i fellesskap evaluere praksisperioden. Denne felles evaluering skal leveres eller sendes til skolens praksisleder.
 - c) Etter praksis skal både den lokale veileder og praktikant egenhendig fylle ut en individuell evaluering av praksisperioden. Disse skal leveres eller sendes til skolens praksisleder.

ARBEIDSFORMER

1. Veileder og praktikant forbereder menighetspraksisen i overensstemmelse med momentene i punkt 7, men med de nødvendige tilpasninger til den aktuelle menighets situasjon.
2. Veileder avsetter nødvendig tid til den ukentlige hovedevalueringen sammen med praktikant, samt nødvendig tid til annen evaluering og samtale/innføring.
3. Veileder har ansvaret for at praktikanten får den nødvendige veiledning og evaluering i tilknytning til de konkrete arbeidsoppgavene som utføres. Evalueringen kan noen ganger med fordel gjennomføres av andre enn pastor/presten (f.eks. i forbindelse med en barne- eller speiderandakt).

Rammeplan for organisasjonspraksis

SØKNAD

1. Organisasjonspraksis er et alternativ for dem som enten har erfaring tilsvarende den obligatoriske menighetspraksisen eller som ikke tenker seg en fremtid som pastor/prest, misjonær eller lignende.
2. Det kan stilles krav om at søker dokumenterer erfaring tilsvarende innholdet i menighetspraksisen.
3. I behandlingen av søknad om alternativ praksis vil det bli lagt vekt på at den aktuelle organisasjon har tilstrekkelig bredde i arbeidet. Imidlertid kan det også være aktuelt med praksis i mer "spesialiserte" organisasjoner, f.eks. en organisasjon med vekt på diakonalt arbeid eller lignende.

MÅLSETNING

1. Organisasjonspraksisen har som mål å gi en innføring i organisasjonens arbeid med spesiell vekt på organisasjonens egenart. Et annet sentralt mål er å utdype kontakten mellom kristelige organisasjoner og fremtidig ansatte i menigheter.
2. Kandidaten skal herunder
 - a) gjennom observasjon og deltagelse få et så utfyllende bilde som mulig av organisasjonens arbeid
 - b) erverve seg et grunnleggende kjennskap til organisasjonens arbeidssituasjon og organisasjonen som arbeidssted
 - c) delta i organisasjonens arbeid med det for øye å lære seg selv bedre å kjenne når det gjelder holdninger, personlige forutsetninger og utrustning for tjeneste
 - d) få relevant læringsmulighet gjennom praktisk erfaring og regelmessig veiledning
 - e) gjennom veiledning å få bearbeidet kunnskaper, følelser og holdninger, slik at han/hun både intellektuelt, personlig og åndelig kan modnes på veien til pastor/prestetjeneste eller annen kristelig tjeneste.

RAMME

1. Den lokale veileder skal være godkjent av Ansgar Teologiske Høgskole.
2. Skolen arrangerer en samling for veilederne i forkant av praksisperioden. Hensikten er dels å knytte veilederne nært opp til skolen, dels å knytte veilederne sammen som team. I tillegg til dette vil samlingene benyttes til gjensidig informasjonsutveksling og evaluering. Kursene er å anbefale for dem som skal være med som veiledere.
3. Organisasjonspraksisen strekker seg over 6 uker.
4. Program for hele praksisperioden - med detaljerte ukeplaner - skal utarbeides i samarbeid mellom veileder og praktikant. Forslag til program forelegges skolen ved praksisleder for godkjenning senest én uke før praksisstart. For ytterligere informasjon se "Arbeidskontrakt mellom praktikant og organisasjon".

5. Når det gjelder arbeidstid følger kandidaten de rutiner med hensyn til tid og arbeidssituasjon som er vanlig i den aktuelle organisasjon, men med den fleksibilitet som er vanlig for organisasjonens øvrige ansatte. Praktikanten må sikres rimelig tid til forberedelser og avkobling. For ytterligere informasjon se ”Bestemmelser om arbeidstid og økonomi”.
6. Etter praksisperioden møter praktikantene høgskolens praksisleder til individuelle samtaler. Erfaringene fra praksisperioden skal også bearbejdes i grupper. Rapportene (jfr. pkt. 8) er et viktig bidrag i oppfølgingssamtalen, gruppearbeidet og praktikantens videre arbeid.

INNHOLDSMOMENTER

1. Grunnelementene i praksisen vil måtte variere noe fra organisasjon til organisasjon. Følgende momenter kan være aktuelle:
2. Allment
 - a) *Organisasjonskunnskap*
Kjennskap til organisasjonens oppbygning nasjonalt og internasjonalt, sentralt og lokalt, nøkkelpersonell, strategi, plass i kirkebilde osv.
 - b) *Forkynnelsespraksis*
Øvelse i å gjennomføre andakter, bibeltimer, evangeliserende virksomhet, undervisningstiltak, kurs eller lignende.
 - c) *Sjelesorgspraksis*
Trening i besøkstjeneste, kontakt med enkeltpersoner, diakonale elementer, typiske rådgivningssituasjoner osv
 - d) *Ledertrening*
Innføring i ulike sider ved godt lederskap med særlig vekt på medarbeideromsorg, planlegging og rett disponering av tid
 - e) *Samarbeidstrening*
Hjelp til å bli en god medarbeider og konfliktløser med forståelse for egne sterke og svake sider
 - f) *Kontorarbeid/administrasjon*
Grundig innføring i ulike sider ved kontorarbeidet, samt kontortjeneste én til to dager i uka.
 - g) *Feltarbeid*
Dette må normalt gis større vekt enn kontorarbeid. Ofte vil kretsplanet/lokalplanet være den beste praksisplass i hoveddelen av perioden.
3. Evaluering/samtale:
 - a) Praktikanten må få jevnlig veiledning, vanligvis hver dag. Den kan skje både individuelt og i gruppe der det er mulig
 - b) Veileder og praktikant skal ukentlig, fortrinnsvis på første virkedag etter helg, gjennomføre en hovedevaluering av *forrige* uke. Kandidatens ”prosessjournal” er utgangspunktet for denne samtalen.
 - c) Veileder skal gjennom samtaler gjøre praktikanten kjent med organisasjonens målsetninger, arbeidsoppgaver og arbeidsformer, herunder samarbeidsrelasjoner med menigheter og andre kristne organisasjoner. Det bør også gis en innføring i hvordan organisasjonen følger opp egne ansatte og lokale ledere.

4. **Rapporter**
 - a) Praktikanten skal daglig føre prosessjournal (jfr. punkt 14b).
 - b) Før praktikanten avslutter praksisen skal den lokale veileder og praktikant i fellesskap evaluere praksisperioden. Denne felles evaluering skal leveres eller sendes til skolens praksisleder.
 - c) Etter praksis skal både veileder og praktikant egenhendig fylle ut en individuell evaluering av praksisperioden. Disse skal leveres eller sendes til skolens praksisleder.

ARBEIDSFORMER

1. Veileder og praktikant forbereder organisasjonspraksisen i overensstemmelse med momentene i punkt 13 med de nødvendige tilpasninger til den aktuelle organisasjon.
2. Veileder avsetter nødvendig tid til den ukentlige hovedevalueringen sammen med praktikant, samt nødvendig tid til annen evaluering og samtale/innføring.
3. Veileder har ansvaret for at praktikanten får den nødvendige veiledning og evaluering i tilknytning til de konkrete arbeidsoppgavene som utføres. Evalueringen kan også gjennomføres av andre enn veileder.

Rammeplan for institusjonspraksis

SØKNAD

1. Institusjonspraksis er et alternativ for dem som enten har erfaring tilsvarende den obligatoriske menighetspraksisen eller som ikke tenker seg en fremtid som pastor/prest, misjonær eller lignende.
2. Det kan stilles krav om at søker dokumenterer erfaring tilsvarende innholdet i menighetspraksisen.
3. I behandlingen av søknad om alternativ praksis vil det bli lagt vekt på at institusjonen har tilstrekkelig bredde i arbeidet. Praksissted kan være et sykehus eller andre institusjoner som gir mulighet for nærkontakt med mennesker i vanskelige livssituasjoner.

MÅLSETNING

Målsetningen med institusjonspraksisen kan samles i følgende punkter:

Kandidaten skal

- a) gjennom observasjon og deltagelse få et så utfyllende bilde som mulig av institusjonens arbeid
- b) erverve seg et grunnleggende kjennskap til institusjonens arbeidssituasjon og institusjonen som arbeidssted
- c) lære å leve seg inn i livssituasjonen til mennesker i sykdom og krise, for gjennom det å oppnå medmenneskelige erfaringer med betydning for alle typer menighetstjeneste
- d) bli kjent med den sjelesørgiske tjeneste ved institusjonen, og få anledning til selv å praktisere som sjelesørger under veiledning
- e) delta i institusjonens arbeid med det for øye å lære seg selv bedre å kjenne når det gjelder holdninger, personlige forutsetninger og gaveutrustning for tjeneste
- f) gjennom veiledning å få bearbeidet kunnskaper, følelser og holdninger, slik at han/hun kan modnes intellektuelt, personlig og åndelig på veien til pastor/prestetjeneste eller annen kirkelig/kristelig tjeneste.

RAMME

1. Den lokale veileder skal være godkjent av Ansgar Teologiske Høgskole.
2. Skolen arrangerer en samling for de lokale veilederne i forkant av praksisperioden. Hensikten er dels å knytte veilederne nært opp til skolen, dels å knytte veilederne sammen som team. I tillegg til dette vil samlingene benyttes til gjensidig informasjonsutveksling og evaluering. Kursene er å anbefale for dem som skal være med som veiledere.
3. Praksisen strekker seg over 6 uker.
4. Program for hele praksisperioden - med detaljerte ukeplaner - skal utarbeides i samarbeid mellom veileder og praktikant. Forslag til program forelegges høgskolen ved praksisleder for godkjenning senest én uke før praksisstart. For ytterligere informasjon se "Arbeidskontrakt".
5. Når det gjelder arbeidstid følger kandidaten den normale arbeidstid og "rytme" ved institusjonen. Eventuelle ekstravakter og helgearbeid klargjøres i arbeidet med "Arbeidskontrakten". Slik tjeneste bør medføre tilsvarende reduksjon i den øvrige arbeidstid.

Praktikanten må sikres rimelig tid til forberedelser og avkobling. For ytterligere informasjon se ”Bestemmelser om arbeidstid og økonomi”.

6. Etter praksisperioden møter praktikantene ATH’ praksisleder til individuelle samtaler. Erfaringene fra praksisperioden skal også bearbeides i grupper. Rapportene (jfr. punkt 15) er et viktig bidrag i oppfølgingssamtalen, gruppearbeidet og praktikantens videre arbeid.

INNHOLDSMOMENTER

Grunnelementene i praksisen vil måtte variere noe fra institusjon til institusjon. Følgende momenter kan være aktuelle:

1. Allment
 - a) *Organisasjonskunnskap*
Praktikanten må få et grunnleggende kjennskap til institusjonen og dens liv, herunder også hvordan taushetsplikten praktiseres
 - b) *Forkynnespraksis*
 - c) *Sjelesorgspraksis*
 - d) *Kunnskap om ulike profesjoner*
Praktikanten bør lære de ulike faggrupper ved institusjonen å kjenne.
 - e) *Lederskap*
Innføring i ulike sider ved godt lederskap med særlig vekt på medarbeideromsorg, planlegging og rett disponering av tid.
 - f) *Samarbeidstrening*
Hjelp til å bli en god medarbeider og konfliktløser med forståelse for egne sterke og svake sider.
4. Praktikanten bør i praksisperioden ha et avgrenset og klart definert ansvarsområde på institusjonen.
5. Evaluering/samtale
 - a) Praktikanten må få jevnlig veiledning, vanligvis hver dag. Den kan skje både individuelt og i gruppe der det er mulig.
 - b) Veileder og praktikant skal ukentlig, og fortrinnsvis på første virkedag etter helg, gjennomføre en hovedevaluering av *forrige* uke. Kandidatens «prosessjournal» er utgangspunktet for denne samtalen.
 - d) Veileder bør dele med praktikanten sine egne erfaringer i arbeidet.
6. Rapporter
 - a) Praktikanten skal daglig føre prosessjournal (jfr punkt 14.b).
 - b) Før praktikanten avslutter praksisen skal veileder og praktikant i fellesskap evaluere praksisperioden. Denne felles evaluering skal leveres eller sendes til skolens praksisleder.
 - c) Etter praksis skal både veileder og praktikant egenhendig fylle ut en individuell evaluering av praksisperioden. Disse skal leveres eller sendes til skolens praksisleder.

ARBEIDSFORMER

1. Veileder og praktikant forbereder praksisen i overensstemmelse med momentene i punkt 12 med de nødvendige tilpasninger til den aktuelle organisasjon.
2. Veileder avsetter nødvendig tid til den ukentlige hovedevalueringen sammen med praktikant, samt nødvendig tid til annen evaluering og samtale/innføring.
3. Veileder har ansvaret for at praktikanten får den nødvendige veiledning og evaluering i tilknytning til de konkrete arbeidsoppgavene som utføres. Evalueringen kan også gjennomføres av andre enn veileder.

Rammeplan for pastor-/forstanderpraksis

MÅLSETNING

Praksisen har som mål å gi en grundig innføring i pastor-/forstanderyrkets ulike sider.

Kandidaten skal herunder

- a) gjennom observasjon og deltagelse få et så utfyllende bilde som mulig av en pastors/forstanders hverdag og arbeidsoppgaver
- b) erverve seg et grunnleggende kjennskap til pastorens/forstanderens arbeidssituasjon og menigheten som arbeidssted
- c) delta i de ulike arbeidsoppgaver og plikter med det for øye å lære seg selv bedre å kjenne når det gjelder holdninger, personlige forutsetninger og gaveutrustning for arbeidet
- d) få impulser til å utvikle personlig og pastoral identitet
- e) stimuleres til et utviklende og bærekraftig fromhetsliv.

RAMME

1. Skolen arrangerer kurs for de lokale veilederne i forkant av praksisen. Hensikten er dels å knytte veilederne nært opp til skolen, dels å knytte veilederne sammen som team. I tillegg til generell kursing i veiledertjeneste vil samlingene benyttes til gjensidig informasjonsutveksling og evaluering. Kursene er nødvendige for dem som skal være med som veiledere.
2. Pastor-/forstanderpraksisen har en varighet på 6 uker.
3. Program for hele praksisperioden - med detaljerte ukeplaner - skal utarbeides i samarbeid mellom lokal veileder og praktikant. Forslag til program forelegges skolen ved praksisleder for godkjenning senest to uker før praksisstart. (Se «Arbeidskontrakt mellom praktikant og veileder».)
4. Når det gjelder arbeidstid følger kandidaten de rutiner som er vanlig i den aktuelle menighet. I tillegg kommer ettermiddager og kvelder i forbindelse med avviklingen av f eks menighetens barne- og ungdomsarbeid. (Se «Bestemmelser om arbeidstid og økonomi».)
5. Etter praksisperioden møter praktikantene praksisleder til individuelle samtaler. Erfaringene fra praksisperioden skal også bearbeides i grupper. Rapportene (jfr pkt 8) er et viktig bidrag i oppfølgingssamtalen, gruppearbeidet og praktikantens videre arbeid.

INNHALDSMOMENTER

Målsetningen for pastorpraksisen søkes nådd gjennom følgende momenter:

1. Evaluering/samtale

- a) Veileder og praktikant skal ukentlig, og fortrinnsvis på første virkedag etter helg, gjennomføre en hovedevaluering av *forrige* uke. Kandidatens «prosessjournal» er utgangspunktet for denne samtalen.
- b) Lokal veileder skal gjennom samtaler gjøre praktikanten kjent med pastorens/forstanderens tjenesteforhold og rammevilkår, herunder de pastorale plikter og oppgaver, den pastorale selvforståelse og identitet.
- c) Videre skal praktikant få innblikk i pastorens/forstanderens samarbeid med menighetens styre, eldsteråd og andre valgte organer, samt det økumeniske samarbeid på stedet, forholdet til kommunale instanser etc.

2. Oppgaver for praktikanten

Følgende oppgaver skal pålegges praktikanten:

Praktikanten skal så langt det praktisk lar seg gjennomføre

- a) preke på fire søndagsmøter (en skal være familiegudstjeneste eller familiesamling), pluss tre andre hovedmøter i menigheten.
- b) lede fire søndagsmøter eller andre hovedmøter.
- c) delta ved utdeling av nattverd.
- d) ha praksis i konfirmantarbeid (se skjemaet «Praksis i konfirmantarbeid»)
- e) delta ukentlig i menighetens barne- og ungdomsarbeid.
- f) holde andakt eller delta med annet innslag for minst fire ulike aldersgrupper.
- g) være med ut i sykebesøk og/eller eldrebesøk.
- h) gis en grundig innføring i ulike sider av pastorens administrative oppgaver (herunder få opplæring i føring av protokoll for trossamfunn, medlemsfortegnelse, skjemaer som fylles ut ved fødsel, vigsel, begravelse og andre kirkelige handlinger.)
- i) ha kontortjeneste to dager i uka.

Følgende oppgaver kan pålegges praktikanten dersom det praktisk lar seg gjennomføre:

Praktikanten skal

- a) få innføring i og delta i menighetens diakonale arbeid.
- b) delta ved begravelse og oppfølging av pårørende.
- c) holde andakt på aldershjem og/eller helseinstitusjon.
- d) delta ved barnevelsignelse, barnedåp, troende dåp, vielse og/eller annen kirkelig handling.
- e) være tilstede under stabsmøte, styremøte, menighetsmøte og ledersamlinger.
- f) delta på lokale/regionale predikantsamlinger, tekstgjennomganger o.l.

3. Rapporter

- a) Praktikanten skal daglig føre en «prosessjournal». Denne danner utgangspunkt for den ukentlige faste samtalen med lokal veileder (jfr punkt 7a).
- b) Før praktikanten forlater menigheten skal veileder og praktikant i fellesskap evaluere praksisperioden. Denne felles evaluering skal leveres eller sendes til skolens praksisleder.
- c) Etter praksis skal både den lokale veileder og praktikant egenhendig fylle ut en individuell evaluering av praksisperioden. Disse skal leveres eller sendes til skolens praksisleder.

ARBEIDSFORMER

1. Den lokale veileder og praktikant forbereder pastorpraksisen i overensstemmelse med momentene i punkt 7, men med de nødvendige tilpasninger til den aktuelle menighets situasjon.
2. Veileder avsetter nødvendig tid til den ukentlige hovedevalueringen sammen med praktikant, samt nødvendig tid til annen evaluering og samtale/innføring.
3. Den lokale veileder har ansvaret for at praktikanten får den nødvendige veiledning og evaluering i tilknytning til de konkrete arbeidsoppgavene som utføres. Evalueringen kan noen ganger med fordel gjennomføres av andre enn pastoren (f eks i forbindelse med en barne- eller speiderandakt).

Bestemmelser om arbeidstid og økonomi

ARBEIDSTID

1. Praktikanten følger de rutiner med hensyn til tid og arbeidssituasjon som er vanlig i den aktuelle menighet.
2. Arbeidsukens omfang skal normalt være på 37 ½ timer. Innenfor denne rammen kommer også ettermiddags- og kveldsarbeid, f eks. i forbindelse med avviklingen av menighetens barne- og ungdomsarbeid eller ved ulike former for vakttjeneste.

FRITID

3. Praktikanten skal ha en fridag i uken. Mandag vil være å foretrekke, men annen fridag kan avtales mellom veileder og praktikant.
4. Praktikanten har krav på 5 dager fri - sammenhengende - i løpet av praksisen.
5. Praktikanten har ikke krav på fri i påsken.

ØKONOMI

6. Tjenestestedet holder normalt kost og losji for praktikanten. Praktikanten betaler imidlertid en egenandel på kr 40,- pr. døgn til dekning av kost o.l. Dette beløpet skal i sin helhet innbetales til tjenestestedet innen praksisperioden starter.
7. Reise tur/retur dekkes av ATH. Hjemreiser i forbindelse med frihelger/-dager må betales av praktikanten.
8. Menighetene utfordres til å ta opp en kollekt til Ansgar Teologiske Høgskole i løpet av praksisperioden.
9. I forbindelse med organisasjonspraksis må den aktuelle organisasjon dekke eventuelle merkostnader i forbindelse med reise og opphold.

ANDRE BESTEMMELSER

10. Andre avtaler enn de man har med praksismenighet i praksisperioden må godkjennes av praksismenighet. I særtilfeller bør ATH også være med på godkjenning. I konfliktspørsmål avgjør ATH.
11. Menighetene skal helst ikke favorisere enkelte praksisstudenter ut over det som står i de generelle bestemmelser.

Vurdering av skikkethet

All skikkethetsvurdering må sees i lys av målbeskrivelsen i emnene PRA105 Praksis I og PRA 107 Praksis II samt rammeplanene for praksisen.

Skikkethetsvurdering

Det vil utføres en skikkethetsvurdering av studentene i løpet av og i etterkant av de to praksisperiodene. Skolens praksisleder og stedets praksisveileder har et særskilt veiledningsansvar overfor studentene, og vil vurdere følgende komponenter:

- a) Skikkethet i yrkesutøvelsen. Dette vil være hovedarena for vurderingen av om den enkelte student er skikket eller ikke.
- b) Skikkethet når det gjelder individuell og sosial adferd. Dette vil være del av en samtlende helhetsvurdering av studentens skikkethet.

Veiledning i praksisopplæringen

Veiledning av praksisstudentene er en svært viktig del av selve praksisprogrammet ved Ansgar Teologiske Høgskole. Veiledningsoppgaven berører følgende parter i studier:

- Skolens praksisleder
- Praksisveilederne på praksisstedene
- Praktikantene

Praksisleder og praksisveiledere skal være involvert i arbeidet med å øke praktikantenes kompetanse for pastor-/preste-/forstander- og misjonærtjeneste. Den erfaring og innsikt som disse sitter inne med, vil være en verdifull ressurs for studentene i deres søken etter identitet i tjenesten. Samtidig har praktikanten også et personlig ansvar for å søke veiledning.

Det legges vekt på kontinuerlig oppfølging av praktikantene i praksisperiodene. Dette er først og fremst praksisveilederens oppgave og ansvar, men også praksisleder er medansvarlig. Også studenten selv har her et personlig ansvar. Studentene skal kontinuerlig få tilbakemelding på sitt arbeid. Dette foregår under praksisperiodene både ved muntlig og skriftlig evaluering av praksisveileder. Ved slutten av en praksisperiode utarbeider praksisveileder en skriftlig vurdering av studentens arbeid og atferd. Praktikant og praksisveileder utarbeider i tillegg i fellesskap en skriftlig vurdering. Praktikanten skal også selv fremlegge sin egen vurdering av praksisen i skriftlig form. Etter endt praksisperiode foretar praksisleder en sluttevaluering og karakterfesting av studentens praksis, da på bakgrunn av praksisleders og studentens skriftlige vurderinger.

Studenter som viser tegn på ikke å mestre tjenesten, må så tidlig som mulig i studiet få vite hvordan de står i forhold til kravene i studieplaner og praksisplaner.

Vurdering av skikkethet i praksisopplæringen

Skikkethet og tjenestedyktighet vurderes i lys av kriterier som:

- a) Evne og vilje til å planlegge menighetens/misjonens virksomhet, herunder strategisk arbeid og daglig ledelse.
- b) Evne og vilje til samarbeid med arbeidsgiver og menighetens medlemmer/misjonens sentrale og lokale ledere.
- c) Evne og vilje til å *planlegge, gjennomføre* og kritisk *vurdere* forkynnelse/undervisning etter tilhørernes forutsetninger.

I vurderingen om en praksisperiode står til godkjent eller ikke, skal studentens innsats i praksis vurderes ut fra disse synsvinklene:

Skikkethet på området formidling

- a) Behersker praktikanten det å lede en gudstjeneste og andre offentlige møter?
- b) Har studenten et aktuelt perspektiv ved formidling?
- c) Har praktikanten problemer med å ta barns og unges perspektiver ved formidling?
- d) Viser studenten tilstrekkelig faglig innsikt og forståelse?

Skikkethet på området samarbeid

- a) Vegrer praktikanten seg for å samarbeide med andre eller har studenten samarbeidsproblemer?
- b) Forstår studenten tilbakemeldingen fra praksisleder, praksisveileder og andre med veiledningsoppgaver i tilknytning til praksisperiodene? Nekter studenten å ta evaluering til etterretning?
- c) Avviser studenten veiledning?

Skikkethet på området yrkesetikk/holdninger

- a) Har praktikanten levert slurvete arbeid?
- b) Har studenten avvikende atferd?
- c) Er praktikanten upresis og upålitelig?
- d) Har studenten vist aggressiv, nedlatende eller ironiserende atferd?

Rutiner ved vurdering av skikkethet

Ved studiestart

Studenten skal ved begynnelsen av første praksisperiode få informasjon om de krav som stilles med hensyn til skikkethet i tjenesten.

Når det oppstår tvil om skikkethet underveis i praksisperioden

- Praktikanten* skal ha muntlig og skriftlig informasjon og gjøres kjent med situasjonen.
- Praksisveileder* informerer skolens praksisleder så snart tvil oppstår. Dersom det oppstår tvil oppnevner praksisleder medobservatør. Praksisveileders individuelle rapport skal dokumentere tvilen.
- Skolens praksisleder* har ansvaret for å innhente nødvendige uttalelser og kalle studenten inn til en veiledningssamtale etter avsluttet praksis.
- Skolens praksisleder* informer studenten dersom praksisperioden evalueres til "ikke-bestått", og om muligheten for å framstille seg for ny praksis.

Ved vurdering av skikkethet

Praksisveileder skal...

- gjøre notater basert på observasjon gjennom praksisperioden
- melde fra til praksisleder straks det oppstår tvil om en students skikkethet
- ha én ukentlig individuell veiledningssamtale med studenten
- sende vurderingsrapport etter avsluttet praksisperiode. Dersom det er tvil om praksis kan godkjennes skal dette begrunnes.

Skolens praksisleder skal...

- drøfte eventuell faglig inkompetanse i praksissituasjonen med praktikanten
- ta opp med studenten konfliktfylte situasjoner og/eller manglende samhandling, ut fra observasjoner gjort i praksissituasjonen
- følge opp med praksisbesøk og være drøftingspartner for praksisleder når det gjelder vurdering av studentens skikkethet
- skolens praksisleder foretar, i samarbeid med høgskolens inspektør, den endelige vurdering av studentens praksis til bestått/ikke bestått.

Student som blir vurdert til ikke å være skikket for pastor- og misjonærtjeneste, skal gis karakteren "Ikke bestått" i praksis.

Vurderingsnemnd

Begge praksisperiodene har en avsluttende vurdering. Denne vurdering av arbeidet til den enkelte student skal omfatte en vurdering av om studenten er skikket for tjenesten. Kandidater som ikke består en praksisperiode, kan fremstille seg for ny praksis *1 gang i hver av de to praksisperiodene*.

Dersom studenten står i fare for å få vurderingen "ikke bestått" også ved andregangs fremstilling, og det derfor reises tvil om studentens skikkethet for tjeneste, skal dette avgjøres av vurderingsnemnda. Vurderingsnemnda foretar da en helhetsvurdering som bygger på både faglige, formidlingsmessige og personlige kriterier.

Oppnevning

Vurderingsnemnda har følgende sammensetning:

- høgskolens studieinspektør
- høgskolens praksisleder
- en høgskolelærer

Lærerråd ved Ansgar Teologiske Høgskole utpeker hvem av høgskolens lærere som skal sitte i nemnda.

Praksisleder er sekretær for nemnda og ansvarlig for saksforberedelsen.

Studenten skal i god tid informeres av praksisleder om tidspunktet for møtet og ha anledning til å legge fram sine synspunkter for praksisleder før møtet.

Praksisleder er leder for vurderingsnemnda, har ansvaret for møteinnkalling og fungerer som møteleder. Vedtak blir gjort med simpelt flertall. Alle vedtak i nemnda skal være grunnlagt. Det skal føres protokoll fra møtene.

Endelig vedtak om kjennelsen "ikke bestått" fattes av høgskolens lærerråd.

Klage på skikkethetsvurdering

Studenten kan klage skikkethetsvurderingen innen tre uker etter at han eller hun skriftlig er blitt gjort kjent med vurderingen. Slik klage skal være skriftlig og rettes til høgskolens styre (se side 71 *Klage over sensurvedtak*).